

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Ju-
goslaviji 80 Din, za
inozemstvo 100 D

SLOVENECEC

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stolp, peti vrsta
malih oglasov po 150
in 2 D, večji oglas
nad 45 mm višine
po Din 2.50, velik
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
Pri večjem o
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo - Uredništva
telefon št. 2050, upravnitva št. 2328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekoval
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inostrane, Sarajevski št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Po debati v Sofiji.

Srečna roka našega zunanjega ministra dr. Voje Marinkoviča ima zaznamovati velik plus v jugoslovansko-bolgarskih odnosih. S sosedi moramo biti na jasnem in iskati si prijateljev povsod, ker sovražnik je itak vsak odveč, bi kratko očrtali njegovo linijo. Minister je ostal dosleden. Dočim smo pod Ninčičevo ero čuli vedno o ostrih protestnih notah v Sofiji, gre Marinković drugo pot. Braniti čast domovine povsod, kjer je treba, a tudi skriti roge, kjer lepa beseda boljše mesto najde. V vseh dosedanjih slučajih so se Marinkovičeve note skrbno izogibale vsake nepotrebne ostrine oziroma prepuščale našemu poslaniku, iskrenemu prijatelju jugoslovansko-bolgarskega zblizanja, gospodu Nešiču v Sofiji, svobodne roke. To dejstvo je sedaj uradno potrdil tudi bolgarski zunanji minister Burov, ga podčrtal in Evropa ima nov dokaz našega stremljenja po miru in napredku na Balkanu.

Sicer je res, da je potrdila odločitev prve instance — Belgrada in Sofije — politična druga instance Pariz in London, ker zlasti Anglija nima in ne bo v doglednem času imela nikakega interesa za vojno, je gotovo, da bi se tako z naše kot bolgarske strani lahko tudi drugače govorilo. A ravno zato, ker se obe državi zavedata jugoslovanskega Balkana in njegove skupne nevarnosti od strani tam preko morja, je Marinkovičovo stremljenje z bolgarske strani dopolnil Burov. To se nam zdi najvažnejše.

Priznati moramo, da tudi položaj Bolgarije ni zavidljiv. Vežejo jo trde določbe mirovnih pogodb. Grčijo protežira Italija, država ne baš svetovnega pomena, a velikega apetita, ki bi se ne branila eventuelno tudi zapadne Tracije, katero so Bolgari obdržali s pomočjo Amerike. Na drugi strani plačuje Bolgarija 50 odstotkov svojih reparacij Italiji, ki je vsled tega v stanu represalije zmanjšati ali zvečati. In tu je Bolgarija občutljiva kot vsaka država s reparacijskim bremenom. Dežela je tipela med notranjih revolucij; prebivalstvo je sicer narastlo, a ni dovolj denarja in pri letošnjem zasedanju društva narodov so bolgarski zastopniki prosili za mednarodno posojilo. Italijanofilski orijentacija vsled danih razmer bi torej vsaj ne presenetila. Zgodilo se ni ne eno, ne drugo.

Z nikomur proti nikomur! je dejala bolgarska vlada. Zdi se pa, da smo vendar korak naprej, če verjemo, da sta Ljapčev in Burov tudi tako mislila kot sta govorila, ko sta zahtevala od parlamenta odobritev za svoje ukrepe ob priliki zadnjih komitaških napadov, zlasti še, ker je za obsedno stanje v Petriču in Čustendilu glasoval z vladnimi strankami tudi del opozicije. Mnogo opore daje Burov sam.

Minister je izjavil, da je ravno vsled jugoslovanske dobre volje bila potrebna bolgarska dobra volja in absolutna lojalnost. Zato se je tudi odredilo obsedno stanje. Krediti države, je odgovoril opoziciji, nele da niso bili oškodovani, ampak je Bolgarija postala moralno močnejša in država bi ravno tedaj trpela škodo v zunanjem svetu, če bi vsled nedelavnosti vlade politična napetost ostala. Burov je potrdil predsednik Ljapčev, ki je zavrnil očitke Macedonцев, da bi Jugoslavija postopala nedostojno in nepolitično. Torej dve uradni izjavi, ki greste preko običajnih uradniških formul.

Mi bomo gotovo zadnji, ki bi v kakemkoli oziru kalili mirno sožitje obeh jugoslovanskih držav. Ravno tako ne poznamo nikake sentimentalnosti, ki v politiki nikdar ni bila in nikdar ne bo merodajna. Radi priznamo Bolgariji njene težave. Tudi smo prepričani, da je slovanska orijentacija v Bolgariji na pohodu, ker je edino realna, kakor tudi, da vidi Bolgarija kot mi v Italiji skupnega nasprotnika ne samo obeh slovanskih držav, ampak miru na Balkanu sploh.

Problem vidimo v tem: Ima li vlada resnično dobro voljo, stremeko za prijateljskimi odnosi z Jugoslavijo, ali jo ima tudi podrejeno uradništvu, upravnim in izvršnim aparat? In če to ni dejstvo, ali ima vključ temu vlada ne samo voljo vztrajati na tej liniji, ampak tudi voljo, moč, energijo in avtoriteto, da ta cilj izvede v notranjosti vsaj v formalnem, uradnem območju? In kaj pravijo Burov in Ljapčevu tisti ministri-kolegi, katerim se očita Italijanofilstvo kot finančnemu ministru Molovu, in tisti, ki se ali rekrutirajo ali pa simpatizirajo z vrstami macedonskih emigrantov?

V tem čakamo in upamo,

Parnik „Principessa Mafalda“ se potopil — 536 oseb utonilo.

NEPOPIŠNA PANIKA MED 1300 POTNIKI. — ZAPRTE ŽENE IN OTROCI.

Med žrtvami so tudi Slovenci.

v New York, 26. oktobra. (Izv.) Včeraj je 130 kilometrov jugovzhodno od Bahije pri vožnji iz pristanišča ponesrečil italijanski parnik »Principessa Mafalda«, ki ima 9200 ton in je last »Navigazione Generale Italiana«, s 1300 potniki. Sodi se, da je parnik naletel na čeri in da je vsled tega eksplodiral kotel. Največji del potnikov so tvorili italijanski izseljenci v Argentini. Na ladji so se pred potopom vršili najgrozovitejši prizori. Ljudje so se obupno borili za prostore v čolnih. Mnogi so se oprijeli desek in rešilnih pasov, tako da so jih rešile ladje, ki so prihiteli na pomoč. Poročila, ki so prispela od parnikov, ki so prihiteli na pomoč, opisujejo strašne slike o katastrofi. Morje je bilo precej mirno in ladja je brzkone zadela ob čeri, ki v morski karti še niso bile zabeležene. Parnik se je potopil v 20 minutah. Nastala je strašna panika. Potniki medkrova so hoteli na krov in so se hoteli polastiti rešilnih čolnov, katerih je bilo veliko premalo. Častniki so zgubili glavo, zaprli so ženske in otroke in so skušali rešilne čolne rezervirati za potnike v kabinah. Rešilni parnik »Formosa« je prvi prihitel na pomoč in tik pred potopom rešil zaprte ženske in otroke. Brazilska vlada je takoj poslala na lice mesta križarko »Rio Grande«. Na potopljenem parniku je bilo 52 potnikov I. razreda, 39 potnikov II. razreda in 827 izseljencev v medkrovi in končno 230 mož posadke. Od teh oseb je rešil nemški parnik »Athen« 400 oseb, angleški parnik »Avelona« 200 oseb, francoski parnik »Formosa« pa 120 oseb. Število mrtvih znaša od 400 do 488.

e Rim, 26. okt. (Izv.) »Principessa Mafalda« se je potopil ob 19.15 v bližini brazilske obali med Bahio in Rio de Janeiro na

16.41° južne širine in 47.41° zapadne dolžine. Po zadnjih radio-vesteh je francoska ladja »Formosa« sprejela na krov 720 potnikov. V vodi je izginilo 536 oseb.

e Trst, 26. okt. (Izv.) Po informacijah na tukajšnji agencijski družbi »Navigazione Generale Italiana« se je ukrcalo po tej agenciji na potopljeni parnik »Principessa Mafalda« 5 potnikov, in sicer 2 iz Opčine, 2 iz Trana in 1 Jugoslovčan, bivač v Trstu. Večje je število potnikov, ki so se ukrcali po posredovanju goriške agencije. Večinoma so sami izseljenci. Domneva se, da je med njimi večje število Slovencev, ker odide v zadnjem času z vsakim večjim parnikom veliko slovenskih izseljencev preko Genue.

e Genua, 26. okt. (Izv.) Vest o potopu »Principessa Mafalda« je vzbudila splošno konsternacijo. O vzrokih, ki so dovedli do katastrofe, se ugiblje različno. Parnik je star okoli 20 let. To je bila njegova zadnja pot, ker je bilo določeno, da bi od nov. dalje vozila na tej progi velika motorna ladja »Augustus«. »Principessa Mafalda« bi vzdrževala zvezo z Avstralijo. Zanimivo je, da se je dvojček »P. Mafalde« »Jolanda« potopil že ob splavitvi. Proti koncu leta 1919. se je v Genui razširila vest, da se je »P. Mafalda« potopila sredi oceana radi prevelikega števila potnikov. Vest se je pozneje izkazala za neresnično.

Zadnja vest: Nesreča je manjša.

v London, 26. okt. (Izv.) Od potnikov, katerih je bilo 1208 na ladji »Principessa Mafalda«, je bilo rešenih 1150 oseb.

Krvna osveta preganja albanskega predsednika.

Obsedno stanje v Albaniji.

70 italijanskih častnikov vodi Zoguovo armado.

v Berlin, 26. oktobra. (Izv.) »Vossische Zeitung« je prejela nastopno poročilo iz Skadra: V severni Albaniji so radi umora Cene bega izbruhnili težki nemiri. Ahmed beg Zogu je takoj proglasil obsedno stanje. Cene beg je imel med severnoalbanskimi plemeni mnogo pristašev. Cene beg je imel štiri brate, ki hočejo nad Ahmed beg Zogom vršiti krvno osveto, ker ga delajo odgovornega za umor Cene bega. Pozvali so pristaše za pomoč. Voditelj plemen trdijo, da je imela pri umoru svoje prste vmes tudi Italija. V zadnjih šestih mesecih je bilo v Albaniji nanovo imenovanih 60 do 70 italijanskih častnikov kot vojaških inštruktorjev. Ti inštruktorji vodijo vso albansko vojsko. Albanski častniki s tem niso zadovoljni. Italijane smatrajo kot vsiljivce in ne občejuje z njimi. Prebivalstvo smatra, da v resnem slučaju albanski vojaki ne bodo ubogali Italijanov. Angleški orožniški častniki in inštruktorji so zopet prekinili občevanje z italijanskimi častniki. Oni simpatizirajo z albanskimi častniki. Fašistične organizacije v Albaniji so se v zadnjih tednih zelo pomnožile. Vodji jih fašist Orsino Orsini. Fašistične zveze obstojajo sedaj v Skadru, Draču, Tirani, Valoni in Santa Quaranti. Tudi albansko državno banko vodi fašist. Vsi direktorji pripadajo fašizmu. Albansko prebivalstvo je sporočilo Ahmed beg Zogu, da sedanji ministri ne uživajo več zaupanja naroda in da se morajo odstraniti. Italijanski poslanik Sola pa se je baje izrekel proti vsaki spremembi kabineta, tako da so vsi ministri ostali na svojih mestih. Prebivalstvo očita ministrom predvsem podkupljivost. V zadnjem

času so odkrili mnoga tihotapstva s strani uradništva. Oni, ki so tihotapstva povzročili, so ostali na svojih uradnih mestih.

Ljubil ga je kot brata, a še stroškov ne plača.

v Praga, 26. oktobra. (Izv.) Truplo Cene bega, katero bi se imelo včeraj zvečer odpelati v Albanijo, je bilo pridržano na Wilsonovem kolodvoru, ker albanska vlada ni plačala stroškov mrtvaškega odra in transporta v Albanijo. Odpravnik poslov Stylla je iz lastnega nagiba naročil balzamiranje in mrtvaški oder. Stroški znašajo 30.000 čeških kron. Po poročilih čeških listov se je albanska vlada branila plačati ta znesek in je ponujala samo 4000 čeških kron. Ker pogrebno podjetje s tem ni bilo zadovoljno, se je odredilo, da se truplo pridrži v Pragi. Nocoj pa je predstojnik Wilsonovega kolodvora dobil naročilo, da pripravi vagon s krsto za tržaški brzdovlak.

v Dunaj, 26. oktobra. (Izv.) Albanski konzul na Dunaju Saraci izjavlja v dopisu na dunajske liste, da ni res, da bi bil videl morilca Bebija na Dunaju ali sploh kdaj v svojem življenju. Tudi se ni peljal v Prago zato, da bi vtihotapil kake dokumente v Cene begovo prtljago. Od češkoslovanskih oblasti da ni nikdar zahteval izročitev zapuščine, temveč je dal nalog, da se zapuščina nikomur ne izroči, dokler ne pridejo dispozicije albanske vlade. Saraci obdolžuje jugoslovanske liste, da so širili senzacionalna poročila, ki so krožila o umoru. Ahmed beg Zogu je svojega svaka Cene bega ljubil kakor brata.

Dr. Gosar za tobačno delavstvo.

»Jugoslovanska strokovna zveza« je poslala ministru za soc. politiko dr. Gosarju obširen material in je pojasnila k perspektivi novega pravilnika o plačah in pokojninah tobačnega delavstva s prošnjo, da dr. Gosar zavzame vse svoje sile za to, da podpiše g. finanč-

ni minister zadevni pravilnik in ga uprava monopolov izda. Včeraj je prejelo glavno tajništvo JSZ iz kabinetne pisarne min. soc. politike obvestilo, da je g. minister dne 24. okt. podvzel pri g. ministru financ potrebne korake, da se pravilnik čimprej izda.

Parker Gilbert,

reparacijski agent v Nemčiji. Gilbert je opozoril nemško vlado, da je vsled previsokih izdatkov v predloženem proračunu ogroženo plačevanje reparacij in s tem Dawesov plan. Ta ugotovitev je sedaj predmet političnih debat med antanto in Nemčijo.

Expose ministra dr. Beneša.

v Praga, 26. okt. (Izv.) Zunanji minister dr. Beneš je danes v zunanjepolitičnem odboru podal obširen expose. Razpravljal je najprej o uspehih ženevske gospodarske konference in o pogajanjih z Vatikanom. Češkoslovanska vlada hoče kompromisno rešitev, ki bi bila vsem strankam sprejemljiva. O radikalni ločitvi države od cerkve ravno tako ni govora, kakor o sklenitvi konkordata, o katerem se ni razpravljalo in se ne bo nikoli razpravljalo. Dalje je dr. Beneš govoril o madjarskem vprašanju in o Rothermerovi akciji, ki: 1. vpliva direktno na romunsko-madjarski spor glede agrarne reforme ter je privedla v Zenevi do take rešitve vprašanja, ki bi tudi bila proti agrarni reformi v Romuniji in v nasledstvenih državah, 2. ki naj bi delala razpoloženje proti trianonski mirovni pogodbi in pripravljala njeno revizijo. Sličen značaj je imela tudi časopisna akcija s takozvano Paleologuejevo noto itd. Glede romunsko-madjarskega spora v Zenevi je dr. Beneš konstatiral, da se je vsled njegovega direktnega vmešavanja posrečilo, da je prispeval skupno z romunskim zastopnikom k pravilni rešitvi vprašanja. Clani sveta Društva narodov so principiarno priznali načelo nekompetence arbitražnega sodišča in stvareh agrarne reforme. Sestanek zunanjih ministrov Male antante v Jachymovu in v Zenevi je prisilil k molku vse govorice o nesoglasjih v Mali antanti. Navajal je dalje, da je razmerje Češkoslovaške k ostalim državam najboljše. To velja v enaki meri za Francijo, Anglijo, Nemčijo, Italijo, Poljsko in Avstrijo. Dogodki na Balkanu so se v zadnjem času nekoliko pomirili. Upanje je, da se bo v jugoslovansko-italijanskih vprašanjih doseglo soglasje. Zadnji dogodki na jugoslovansko-bolgarski meji so dali priliko za dokaz, da želita vladi v Belgradu in Sofiji resničen sporazum.

v Praga, 26. okt. (Izv.) Dr. Beneš je v svojem ekspoziciji govoril tudi o ureditvi razmerja v Vatikanom, s katerim so bili odnosi po odhodu papeževnega nuncija prekinjeni. Kakor poroča »Prager Tagblatt«, se bo vzpostavitev odnosov v uredila z oblikiranim zakonom, ki bo določal, da v sporu ni zmagovalca, ne premaganca. Da se oficijelni odnosi vzpostavijo, bo češkoslovanski poslanik odpočel in zamenjan z drugo osebo. Novi škofje in drugi visoki cerkveni dostojanstveniki bodo imenovani tako, da ostane državi gotova pravica ugovora. In sicer tako, da n. pr. ne bo mogel biti imenovan noben škof, ki je zagrešil ilojalnost. Še predno se imenuje, se bo moralo vladi sporočiti ime dotičnika, imenovanje pa se izvrši izključno le po cerkvi.

ZOPET KOMITAŠI.

v Atene, 26. oktobra. (Izv.) Tu se demantirajo inozemske vesti o grško-jugoslovanskem koraku v Tirani. Možno je samo, da je grški odpravnik poslov informiral albansko vlado o namenu komitaških tolp, da prekoračijo albansko mejo. Vojni minister general Mazarakis odide v Macedonijo, da se posvetuje s pristojnimi oblastmi o korakih, ki so potrebni, da se zabrani komitašem udreti v Macedonijo. 536 oseb s parnikom se je potopilo.

Volitve v zbornico TOI.

Hitite, zakaj zadnji dnevi so tu. Vsaj 28. oktobra naj bodo odposlane vse glasovalne listine. Prav skrajni dan bi bil 29. oktobra. Kdor bi poslal ta dan, mora seveda poslati naravnost volivnemu odboru.

Kjer je treba po pisma na pošto, naj gotovo kdo opozori slehernega volivca, da ne ostane kaka glasovnica nedvignjena. Storitve vse, kar je v vaši moči, da bo na poštah vse dvignjeno.

Pazite na one glasovnice, ki se nikakor ne dajo dostaviti. To so razni umrli, odpotovali itd. Poročajte o tem našemu tajništvu v Ljubljano od povsod, kjer se bojite demokratov na pošti.

Vsa pisma priporočeno! Na volivni odbor mora vsako pismo priporočeno. Skrbite, da ne bo oddano nobeno pismo nepriporočeno. Ne stane pošiljatev itak nič.

DEMOKRATJE NADALJUJEJO Z NASILJI.

Z lga nam poročajo, da je tamkaj mesar in gostilničar Jože Javornik agitiral pri pobiranju glasovnic za demokrate s tem, da je grozil čes; vidimo se pri dohodnini. Znani so trije slučaj. Enemu volivcev je celo obljubljal, da ga napravijo za tajnega zaupnika za dohodnino in da ga oprostijo popolnoma tega davka. Priče so na razpolago. Ali si ne bi mogla ogledati tega moža tudi davčna oblast, ko nastopa tako oblastno v njenem imenu. Že pri običajnih volitvah je agitiral ta mož na ta svoj poseben način.

Na Malem Trebeljevem sta agitirala iz Višnje gore neki Pepe Turk in neki Kunšikov. Prvi je baje brat onega Turka, ki je tako žalostno končal lansko leto v Litiji. Gostilničarki Apoloniji Čož sta vzela brez vsakega njenega dovoljenja glasovalne listine. Pri tem sta bruhala klevete proti naši listi. Ko je župan Gale oba svaril, ga je eden obeh dejansko pograbil.

Zelo zanimivo je, da je po Ljubljani agitiral za demokratske »obrtnike« tudi neki policijski uradnik. Čudno je, zakaj je vse policijski uradnik pripraven.

Vsa ta tako izrazito demokratska sredstva seveda demokratov ne rešijo. Beležimo te slučaje le v ilustracijo, kakšna je demokratska klika.

»OBZOR« O VOLITVAH.

Zagrebski »Obzor« poroča iz Ljubljane: »Poleg političnih dogodkov v Belgradu izziva pozornost političnih krogov volitve v Zbornico za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani, ker se tu vrši borba med SLS in samostojnimi demokrati, in sicer mnogo ostreje kakor med obrtniki in trgovci samimi. Borba se je posebno poostriila, odkar je belgrajska »Politika« objavila neke podrobnosti, o katerih mora objektivni poznavalec razmer v Ljubljani vedeti, da so neresnične in da je njihovo objavljane preračunano na to, da premostijo belgrajsko javnost. Pred vsem je potrebno ugotoviti, da je predsednik volivnega odbora neodvisen sodnik, ki ima pravico sistirati vsak sklep volivne komisije, če spozna, da je proti pozitivnim zakonom. Do danes predsednik ni razvil niti ene sklepa volivne komisije.« — Če ljubljanski »Obzor« dopisnik, ki je strupen nasprotnik »klerikalev« in zagrižen svobodomislec, tako piše o volitvah, potem lahko vsakdo ve, koliko je dati na natečevanja SDS po svojih in drugih listih.

* * *

Prejeli smo sledeči popravek. Ni res, da jaz ne bi bil državljani SHS in da torej nimam ne aktivne, ne pasivne volivne pravice, pač pa je res, da mi je bilo državljanstvo SHS podeljeno z rešenjem Ministarstva Unutrašnjih Dela z dne 28. decembra 1922 U. Br. 29317. — Brežice, dne 24. oktobra 1927. Josip Holc.

HIŠNI POSESTNIKI V BELGRADU.

r Belgrad, 26. okt. (Izv.) Delegati hišnih posestnikov, med njimi v imenu Društva hišnih posestnikov g. Frelih, so danes obiskali vse parlamentarne klube. Tudi minister za socialno politiko jih je sprejel. Delegacija je vsepovsod dokazovala, da ni prav nobene potrebe, da bi se stanovanjski zakon podaljšal. Kakor poročamo na drugem mestu, bo o tem izrekla poslednjo besedo narodna skupščina.

FERAD BEG DRAGA.

r Belgrad, 26. okt. (Izv.) Belgrajsko sodišče se je danes bavilo z zavrnitvijo opustilne razsodbe sodišča v Kosovski Mitrovici glede znanega voditelja južnosrbskih muslimanov Ferad beg Drage. Kasacijsko sodišče je na svoji seji protirazloge sodišča v Kosovski Mitrovici zavrnilo. Z ozirom na to je pričakovati, da bo Ferad beg Draga, ki se nahaja v preiskovalnem zaporu od leta 1925, in ki je doživel toliko peripetij, končno izpuščen iz ječe.

VSAK ŽID SE MORA LEGITIMIRATI.

v Budimpešti, 26. okt. (Izv.) Iz Debrečina se poroča, da so v poslopju tamošnje univerze, katero je najeto od reformatične cerkve, danes antisemitistični študenti nasilno zahtevali legitimiranje židovskih študentov. Danes pa je imel tam svoje zborovanje tudi tamošnji cerkveni okraj. Študenti so zato zahtevali legitimacije tudi od udeležencev tega zborovanja. Škof Baltazar je izjavil, da bo univerzi odpovedal najemno pogodbo, ako se bo legitimiranje ponavljalo.

Narodna skupščina začela z rednim poslovanjem.

SESTAVILI SO SE SKUPŠČINSKI ODBORI.

r Belgrad, 26. oktobra. (Izv.) Pred dnevnim redom se je na današnji seji oglašil zopet g. Lazić (zemljoradnik), da protestira, da narodna skupščina ni pet dni delala. Skupščina je šla prečito njegovega protesta. Predsednik vlade g. Vukičević je prečital sledeči kraljevi ukaz:

»Mi, Aleksander, po milosti božji in volji naroda kralj Srbov, Hrvatov in Slovencev,

na predlog našega ministrskega sveta in našega notranjega ministra in na temelju čl. 52. ustave in v soglasju z našim ministrskim svetom, smo sklenili in sklenemo,

da se seje narodne skupščine, ki je bila sklicana na redno zasedanje 20. oktobra 1927, otvorijo 26. okt. 1927 s čitanjem tega ukaza.

Predsednik našega ministrskega sveta in naš notranji minister naj izvršita ta ukaz. — Aleksander s. r.«

Ob čitanju tega ukaza so vsi poslanci stali, po čitanju so vzkliknili:

»Živio kralj!«

Nato je predsednik narodne skupščine g. Perić obvestil narodno skupščino, da je minister za soc. politiko g. dr. Andrej Gosar predložil narodni skupščini zakon o spremembi in

dopolnitvi stanovanjskega zakona

in da prosi priznanja nujnosti zanj. Skupščina je nujnost soglasno priznala. Z ozirom na to se je na današnji seji izvolil odbor za proučevanje tega zakona.

Nato so se vršile volitve posameznih odborov. Izid je bil sledeči:

Zakonodajni odbor

(42 članov): radikali 14, demokrati 8, radičevci 6, SLS 3 (Hodžar, Hohnjec, Sušnik), SDS 3, Nemci 1, muslimani 3, zemljoradniki enega.

Administrativni odbor

(21 članov): radikali 7, SLS 2 (Hodžar, Schuhmacher), Radić 4, dem. 4, SDS 2, musul. 1, zemlj. 1.

Imunitetni odbor

(21 članov): rad. 7, SLS 2 (Stjepan Barić, Hodžar), Radić 4, demokrati 4, SDS 2, musul. 1, zemlj. 1.

Odbor za prošnje in pritožbe

(21 članov): rad. 7, dem. 4, SLS 2 (Ivan Brodar, Ivan Jerić), Radić 4, SDS 2, zemlj. 1, musul. 1.

Finančni odbor

(32 članov): rad. 10, dem. 6, SLS 2 (Franc Smodej, Vladimir Pušenjak), Radić 6, SDS 8, musul. 2, zemlj. 1, Nemci 1. — Za volitve odbora

za proučevanje stanovanjskega zakona

se je sprejel sporazum. V odboru so: 7 rad., 4 dem., 4 Radić, 2 SLS (Franc Kremenžar in Ivan Vosenjak), 1 musul. 1 Nemec, 2 SDS in Petejan z liste zemljoradnikov.

Nato se je skupščinska seja zaključila. Prihodnja seja bo v petek. Prva točka bo volitev anketnega odbora 5 članov, ki bo pregledal, kako so se vršile volitve v sarajevskem okrožju. Druga točka bo debata o poročilu odbora za proučevanje stanovanjskega zakona.

r Belgrad, 26. okt. (Izv.) Popoldne so se

odbori konstituirali.

Finančni odbor: Preč. radikal g. dr. Nikola Subotić, podpreds. dem. g. Slavko Sečurov, tajnik g. Vladimir Pušenjak (Jugosl. klub).

— Imunitetni odbor: preds. rad. g. Milan Simonović, podpreds. dem. g. Slavko Dukanae, tajnik g. Jakob Hodžar (Jugosl. klub). — Zakonodajni odbor: preds. dem. g. Kosta Timotijević, I. podpreds. rad. g. dr. Laza Marković, II. podpreds. g. Josip Hohnjec (Jugosl. klub), tajnik rad. g. Radivoj Jevčić. — Upravni odbor: preds. dem. g. Radoslav Agatonović, podpreds. rad. g. Stjepo Kobasica, tajnik g. Jakob Hodžar. — Odbor za prošnje in pritožbe: Preds. radikal g. Krsta Miletić, podpreds. dem. g. Žilka Rafajlović, tajnik rad. g. Dragoljub Jevremović. — Odbor za proučevanje stanovanjskega zakona: preds. rad. g. Bogoljub Kujundžić, podpreds. g. Gavran beg Kapetanović (musl.).

PETEJAN V PRAVI DRUŽBI.

r Belgrad, 26. okt. (Izv.) Na današnji skupščinski seji se je končnoveljavno pokazalo, da ej slovenski socialist g. Petejan stopil v srbski zemljoradniški klub, čigar predsednik je večkratni milijonar in velekapitalist g. Joca Jovanović.

Vlada sredi najintenzivnejšega dela.

ZAKONSKI NAČRTI, KI SO V PRETRESU. — RADIČEVSKA OBTOŽNICA NI VREDNA SPLOH NOBENE PARNOSTI.

r Belgrad, 26. okt. (Izv.) Zunanji minister g. dr. Voja Marinković je danes popoldne odpotoval v Topolo, kjer je bil sprejet v avdienci.

r Belgrad, 26. oktobra. (Izv.) Ministrski svet je imel od 6. do 9. sejo, na kateri je razpravljal predvsem o političnem položaju. O tem delu seje niso ministri dajali nobenih izjav. Poučeni smo v toliko, da je zunanji minister pri tej priliki poročal o svoji avdienci, ki jo je imel danes v Topoli pri kralju. Splošno stanje, tako se nam zdi, je iz vladnih krogov, je povsem zadovoljivo. Kot najboljši dokaz zato se v vladnih krogih navaja dejstvo, da vlada ne gleda na razne malenkostne momente, ki se od časa do časa pojavljajo, marveč normalno dela. Vlada kaže pri tem najboljše voljo. Če je ovirana in se to delo ne more izvršiti, kakor to zahteva izpolnitev državnih nalog, potem leži krivda na opoziciji.

Na današnji seji ministrskega sveta so ministri poročali o zakonskih predlogih, ki so izvršeni in ki jih bodo v najkrajšem času predložili ministrskemu svetu in narodni skupščini. Prometni minister g. Kumandur je predložil vse

zakonske načrte

o ljudskem, srednjem šolstvu in zakon o vse-

učiliščih. Pravosodni minister je predložil zakon o sodnikih, o odvetnikih, o državnih pravdnikih, menični in čekovni zakon. Kmetijski minister je predložil zakon o hudournikih, melioracijski zakon in druge. Finančni minister pa je na današnji seji razdelil uredbo, ki se je sestavila na podlagi pooblastil fin. zakona, s katero se

poenostavi pobiranje davkov.

Posebno prečanski kraji bodo s to uredbo dobili znatno olajšanje. Kar se tiče davčnih bremen se bodo spremenile nekatere davčne vrste iz kronskih v državne, tako na pr. dohodnina. Ta uredba se je sestavila na podlagi pooblastil fin. zakona, katerega je izdelala Uzunović-Koroševa vlada. Uredba ne pride pred narodno skupščino, marveč samo pred fin. odbor.

Z ozirom na to bo, če ne bo opozicija delala obstrukcije, lahko v kratkem sprejeta.

r Belgrad, 26. oktobra. (Izv.) Po seji ministrskega sveta je predsednik vlade g. Vukičević dal častnikarjem na vprašanje, kaj misli o obtožnici radičevcev proti njemu sledeči odgovor: »Kaj naj o tem sploh mislim? To so vprašanja, ki so bila pred verifikacijskim odborom in so se tam rešila.«

ena sveča Bogu, druga pa hudiču.

Pravi se, da bi bilo dobro iti z opozicijo, še bolj odločno pa se zdi, da je boljše z vlado. Zato se bo g. Davidović počasi in previdno razgovarjal z opozicijo, ker ji ne veruje in še vedno naglašajo možnost, da je njena ponudba morda samo prevarantski maneuver. Medtem pa bo on s svojimi prijatelji zvesto podpiral vlado.

Tudi to pismo, kakor včerajšnja resolucija kluba DZ, je dokaz, da se razmere v DZ še vedno niso končnoveljavno razčistile. Pismo pomenja umik, vendar ta umik ni popoln. Nekateri ne verujejo, da bi g. Davidović popolnoma miroval.

Drugi zopet mislijo, da bo g. Davidović zapustil opolzko pot, katero mu delata in sve-

tita v vernosti znana gg. Pribičević in Stjepan Radić, in da se je

povsem spraval s svojimi ministri.

Za to navajajo nekateri demokrati to, da se nocoj vrši v znanem demokratskem lokalu »Slavija« večerja, ki jo dajejo demokratski ministri na čast svojemu sefu. Tej večerji bodo prisostvovali g. Davidović, vsi demokratski ministri in par najintimnejših prijateljev od obeh strani. Misli se, da bo tudi pri tej priliki — kakor običajno pri sličnih — prevladoval prijateljstvo in da bo g. Davidović dal ponoven blagoslov ministrom v vladi. Tej prijetni svečanosti bo prisostvoval podpredsednik narodne skupščine g. Pera Marković, da bi z njo proklamiral svojo formulo, ki je večeraj prevladovala na seji kluba DZ: »Mi smo za g. Davidovića, mi smo za edinstvo kluba, mi smo odločno za vladno koalicijo.«

Drug dogodek je

obtožnica radičevcev proti predsedniku vlade

g. Vukičeviću kot notranjemu ministru. Obtožnica so danes predložili narodni skupščini. Kot prvi jo je podpisal S. Radić, njemu sledijo podpisi vseh njegovih poslancev. Kljub tako iskrenemu prijateljstvu, kakor sta ga sklenila gg. Radić in Pribičević, g. Pribičević vendar ni hotel podpisati te obtožnice, niti je ni podpisal nobeden njegovih poslancev. Misli se, da g. Pribičević tega ni storil samo radi tega, ker je obtožnica sestavljena brez stvarnih dokumentov, marveč tudi z ozirom na nasilja, ki so jih samostojni demokrati izvrševali pri krvavih volitvah l. 1925.

Obtožnica ponavlja očitke, ki so se z veliko reklamo že med verifikacijsko debato v odboru in v plenumu razglasili širom sveta. Zato je obtožnica samo udarec v vodo. Gosp. Radić misli v svoji globoki modrosti o politični taktiki, da bo z njo zopet vznemirjal duhove v demokratski stranki.

V parlamentu ne bo imela ta obtožnica drugega uspeha, kakor da bo zadržala delo za par dni.

V splošnem pa se je sedanja vladna koalicija z včerajšnjim sklepom demokratske zajednice in današnjimi dogodki zopet nekoliko zboljšala, čeravno se ni popolnoma razčistila. Na opozicijo je odločba vplivala porazno in pomembna, da prijatelji tako zvanega bloka celokupne demokracije niso toliko močni in navdušeni, kakor so preje gg. Pribičević, Radić in Joca Jovanović mislili.

V vladnih krogih

je sicer nastalo več sigurnosti, vendar radi dvoličnosti pisma sigurnost seveda ni popolna. Demokratski ministri zatrjujejo, da g. Davidović in njegovi prijatelji ne bodo več poskušali peljati politiko na pota, s katerih bi jo tako težko spravili v normalen tir. Če bi se to vendar zgodilo, potem so ministri pripravljeni s svojimi prijatelji odločno nastopiti v demokratskem klubu.

V klubu demokratske zajednice se opaža veliko veselje, da se je zadeva končala brez razcepa in da je ves klub ostal v vladi.

Radikalni krogi demokratski zajednici zelo zamerijo, da zahteva postavitve uradnikov po ključu v notranjem ministrstvu, v svojih ministrstvih pa, kakor v zunanjem, ministrstvu za javna dela, za gozdarstvo in rudarstvo, in prosvetnem, pa po mnenju radikalov nočejo ničesar čuti o kakem ključu, marveč nastavlajo samo svoje ljudi.

Ne glede na vse te dogodke vlada normalno dela in končuje svoje načrte, da jih čimprej predloži narodni skupščini.

Domagovanja SDS in socijalistov s stanovanjskim vprašanjem.

r Belgrad, 26. okt. (Izv.) Danes popoldne se je vršila seja odbora za stanovanjski zakon, na kateri se je odbor konstituiral. Za predsednika je bil izvoljen radikal g. dr. Bogoljub Kujundžić.

Odbor je nato takoj začel z razpravo o zakonskem načrtu, ki ga je predložil minister za soc. politiko g. Gosar. G. Gosar je na kratko obrazložil ta zakon ter opozoril poslance, da imajo v rokah itak že pisмено motivirano poročilo.

Nato se je razvila načelna debata, v kateri so govorili poslanci g. Petejan (soc.), g. Maček in več drugih radičevcev, in sam demokrati. Njihova izjava je bila izvenela v demagoško zahtevo, da bi moral ta zakon odpraviti stanovanjsko mizerijo. Naglašali so, da v tem stanovanjskem zakonu ni odredb, s katerimi bi se gradila nova cenena stanovanja, tako da bi najrevnejši prišli do svojega stanovanja.

Nato je minister g. dr. Gosar kratko odgovoril, da to ni v bistveni zvezi s tem zakonom, ki ima samo odrediti razmerje med najemniki in gospodarji. Glede zidanja stanovanjskih hiš pa vodi on drugo akcijo, o kateri danes ne bo govoril.

Nato je poslanec g. Vosenjak izjavil v imenu večine, da večina sprejme dr. Gosarjev osnutek za podlago svojih razprav in da je ta zakonski načrt tak, da je na podlagi njega mogoče vsaj za silo rešiti to visečo sporno vprašanje med najemniki in hišnimi gospodarji. Končna likvidacija stanovanjskega vprašanja pa se itak ne more rešiti z zakonom in debato, ampak z delom, kar je minister že povedal.

Avtomobilizem v Sloveniji.

Ceste v Sloveniji so vsako leto bolj polne avtomobilov in prahu, ki ga vzdigujejo poleti skozi vasi in naselbine drvečji avtomobili. Danes menda že ni človeka, ki ne bi saj nekaj vedel o avtomobilu: vedno več pa je prav mahančnih poznavalec voz in v Ljubljani dame ob volanu niso več neznan pojav. Vsako leto kupimo Slovenci par sto voz in jih bomo z izboljšanjem gospodarskega položaja na eni strani ter z vedno nižjimi cenami vozil kupovali še več. Saj jih imajo n. primer v Savinjski dolini celo kmetje, ki so zaslužili pri visokih cenah hmelja v preteklem letu.

Avtomobilizem v Sloveniji moramo gledati danes ne s sportnega, ampak gospodarskega stališča. Posestniki sportnih in dirkalnih voz so pri nas redki: lahko jih naštejemo na prste. V Sloveniji ne bomo v avtomobilizmu postavljali nobenih hitrostnih rekordov, pač pa lahko pri nas cenimo vozove glede na njihovo porabnost, kar najlepše dokazuje vsakoletna ljubljanska prireditve, ki ni toliko hitrostna, ampak

ocenjevalna

vožnja.

Avto služi danes pri nas predvsem gospodarskim svrham: tovorni za prevoz blaga, omnibusi konkurirajo železnicam in jih prav za prav tudi nadomeščajo, v mestih pa tramvaje. Osební pa nudi še priliko, da greš lahko ob vsakem času na katerikoli kraj, če je le cesta za to. Za nedeljske izlete je avto naravnost idealen. Tu se pridružuje gospodarskemu momentu še nov moment, ki igra pri razvoju avtomobilizma pri nas važno vlogo. Danes smo še daleč od ameriških razmer, ko se ljudje vozijo v pisarne, na delo, v nedeljah pa v naravo; ker avto ne more še prodreti v naširše kroge.

Razvoj avtomobilizma je pri nas zelo

otežkočen

radi fiskalnih razlogov. Že pri uvozu se mora plačati carina, ki je čisto odveč, je popolnoma fiskalna značaja, kajti zaščitna bi bila le v slučaju, da bi imeli domačo avtomobilsko industrijo, kar pa menda nikoli ne bomo doživeli in zato je carina nesmiselna. K temu pride pa še zlasti občutna vsakoletna državna taksa in občinska taksa. Ker pa je menda dajatev še premalo, mora priti še trošarina na bencin, tako da imamo danes najdražji bencin, ker tudi uvozne družbe za bencin nočejo biti brez dobička in so se razen ene vse kartelirale in seveda dvignile cene. Zato pa je danes nakup avtomobila, še bolj pa njegovo vzdrževanje pri majhni uporabi nerentabilno in ima prav močnega konkurenta v motociklu, ki pa seveda ne more služiti toliko gospodarskim svrham (n. pr. kot dobavni voz: Lieferwagen, ki je zlasti v Nemčiji zelo razširjen).

Danes imamo v Sloveniji skoro

2000 voz.

Dne 1. januarja 1927 smo imeli v ljubljanski oblasti 531 osebnih avtomobilov, 10 poštinih voz, ter 218 tovornih avtomobilov. 1. julija letos so našli v mariborski oblasti 538 osebnih voz, 20 omnibusov ter 206 tovornih voz, skupno torej nad 1500 voz. Toda lahko računamo, da je sedaj — pred zaključkom leta 1926 v Sloveniji 2000 voz, katera

Prizor s ljubljanske vožnje.

Številka se nam nikakor ne zdi previsoka. Posebno v zadnjih dveh letih število voz izredno hitro narašča. Strokovnjaki cenijo, da se je v teku l. 1927. povečalo za 400—500 voz. Največ avtomobilov kupuje v vsej državi relativno Slovenija. Kajti ves uvoz v letu 1926 (za 1927 žal še nimamo radi razmer v naši statistični službi podatkov) je znašal 2100 osebnih ter 240 tovornih voz. Še hitrejši pa bi bil razvoj, če bi bile naše ceste v dobrem stanju. Vsa iniciativa domočinov se razbije ob manjkajočih finančnih sredstvih. Država dolguje našim cestnim odborom ogromne milijonske vsote, ki bi donesale velike koristi. Razumljiv je razvoj avtomobilizma v Ameriki, kjer so ceste v izvrstnem stanju: na stotine kilometrov se lahko pelješ po lepi, gladki cesti brez prahu, ki je pri nas tudi na največjih in najlepših cestah v središčih mest.

Z naraščanjem števila motornih vozil v Sloveniji in ker je postal pri nas bicikel najrazširnejše osebno prometno sredstvo, bo treba več pažnje posvetiti

prometnim vprašanjem.

Naši vozači so se že nekoliko privadili disciplin, vendar pa še daleč nismo na višku. Kakor tudi na osebe, ki zaenkrat »dirigirajo« promet (ali pa on njega!). Še manj pa so disciplinirani pešci. Danes vam v mestu hodijo čez ceste, kadarkoli in kakorkoli se jim zljubi. Šeasoma bo to privedlo do nesreč, ki pa vendar še ne bodo popolnoma izužile ljudi. Za upravljanje prometa se bodo morali naši redarji še izučiti. Že sedaj je na več križiščih znaten promet pešcev, konjskih vozil, ročnih vozičkov, bleiklistov, motociklistov ter avtomobilov, pa še tramvajev. V Ljubljani so najprometnejša križišča: Marijin trg, pred »Evropo« in pred pošto (tu je zlasti veliko pešcev), prometne ceste pa so: Dunajska, Prešernova, Wolfova, Gosposvetska (sejmi!) ter deloma Šentpeterska cesta, ki postaja živahna ob priliki prireditve na vežballšču (aeroplanski miting, konjske dirke itd.). Na Gorenjsko stran pa gre zlasti izletniški promet ter inozemski. Velika bodočnost čaka naš avtomobilski promet s projektirano cesto Zidani most—Ljubljana ob Savi, po kateri bo šel ves turistiški promet Zagreba na Gorenjsko.

Tujski promet

pa moramo kar najskrbnejše negovati, ker nam prinaša in nam bo prinašal milijonske dohodke, največ tujcev pa bo prišlo z avtomobili.

SL. II. 298.

To je trenutno najvišja številka avtomobilov v Sloveniji. Poleti se je pokazala prvokrat v Ljubljani številka SL. II. 100, na nekem taksiju.

500 : 600.

Danes imamo v Ljubljani mestu 500 avtomobilov in osebnih, dočim znaša število konj 600; število konj je kolikortoliko stabilno, število avtomobilov pa je vsak dan večje. Leta 1928 bomo imeli v Ljubljani že več avtomobilov kakor konj!

Bodočnost ljubljanskega prometa.

LETA 1927.

Ljubljana, sedež ljubljanske oblasti je mirno, provincialno mesto. Tramvaj z malimi, starimi vozovi vozi le do 10. zvečer, le ob gotovih urah in dneh je nekoliko večji promet, v katerem pa še prevladujejo konji; avtomobilov je sicer videti precej, vendar pa ne napravijo odločilnega vtisa v prometu. Le v nedeljah se spravijo izletniki v avtomobile in gredo na primitivni »weekend«. Le 500 Ljubljancev ima svoj avto. Stražniki se zelo brigajo za redke avtomobiliste.

LETA 1937.

Ljubljana je živahno mesto, razsvetljava ulice ter izloženih prostorov postaja že potratna. Konji so skoro izginili z ljubljanskih ulic, le stare ugledne družine jih še drže. Kolesarji se že težko gibljejo med množičnimi avti in motocikli, ki kljub prizadevanju Društva proti velemestnemu hrupu le še preveč ropotajo in hupajo. Na 17 križiščih v mestu so že prometni redarji, ki sploh zelo pazijo na prometne prestopke. Statistika izkazuje vedno več nesreč, čeprav so pešci postali že zelo disciplinirani, skoro bolj kot vozači. Pred borzo pa lahko vidiš najdražje avtomobile.

LETA 1947.

Ljubljana je postala središče Zedinjene Slovenije s 33.000 kvadratnih kilometrov ter skoro 2 in pol milijona prebivalci. Pešci so na cestah že izredno redki, ker so postali avtomobili zelo poceni: »Volkswagen« stane samo še 10.000 Din nov. Bogati Ljubljanci kupujejo že manjše dvosedelne aeroplane. Na 4 krajih v Ljubljani so že prometni stolpi. Na cestah vozijo brezslušno dolge vrste voz, prahu ni opaziti nikjer več. Vsa Slovenija je

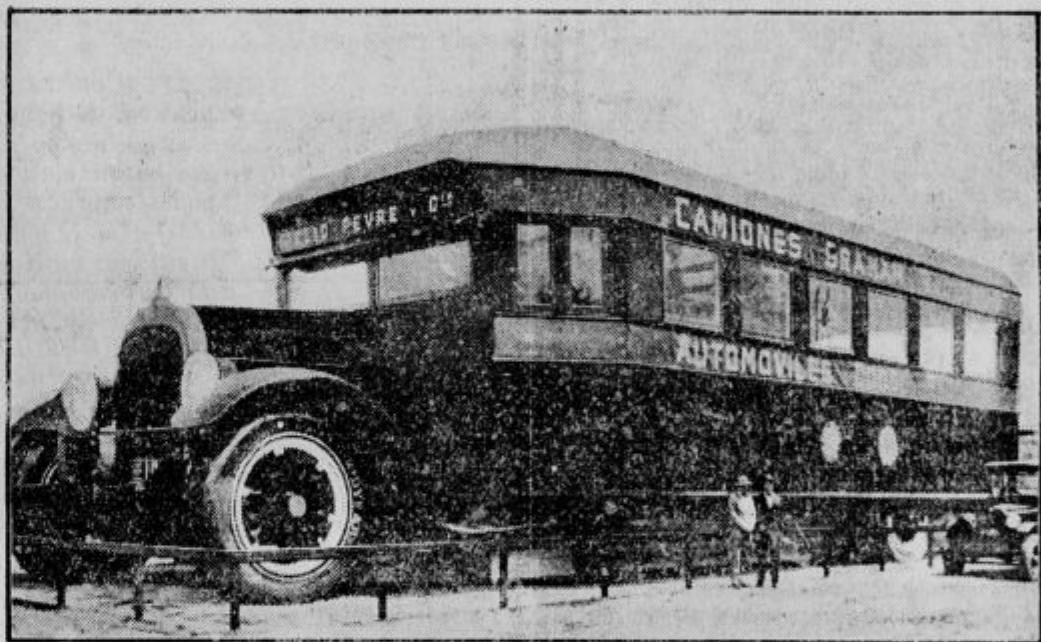
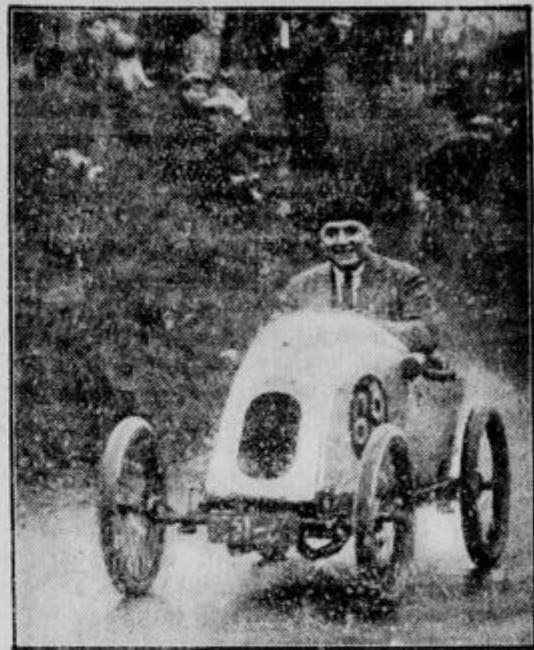
preprežena z avtomobilskimi cestami. Vsak tretji Ljubljanečan, vsak peti Slovenec ima svoj voz: cela Slovenija 500.000 voz. Motocikle imajo samo še športniki. V šolah sta 2 uri tedensko posvečeni razlaganju prometnih predpisov. Avtomobilizem je na višku!

LETA 1957.

Zvezda avtomobila izginja. Aeroplan izpodri-va avtomobil, ki je neverjetno poceni. Avtomobilska industrija sveta se je preuredila za izdelovanje letal, ki izdelava par milijonov letno. V Ljubljani se vrši to leto velik kongres, na katerega pridejo učenjaki iz celega sveta. Iz inozemstva morajo priti izveščani zračno-prometni redarji, da vzdržijo red pri takem navalu tujcev. Ljubljanski berači se zadovoljujejo le še s starimi avtomobili. Ljubljana ni več na tleh, ampak v zraku!

Važno za posestnike malih avtomobilov.

1. Kupljeni avtomobil odnesi raje sam domov, da se ti na potu ne izgubi!
2. Tvoja cigara naj ne izgleda večja kakor tvoj avtomobil.
3. Ne posojaj svojega voza ženi za otroški voziček!
4. Kadar je hud veter, priverži svoj voz pred hišo, da ti ga ne odnese.
5. Če se pelješ navkreber, raje spravi voz v nahrbtnik, navzdol po klanecu pa že gre sam.

Največji avtomobil.

V Ameriki menda ne delajo samo za reklamo takih voz, ampak služijo za garažo drugim avtom.

Svetovnoznana motorna kolesa

Glavno zastopstvo

Autozavodi E. ROSA, Ljubljana

Avtomobil v sportu.

Pred 33 leti, 1. 1894., so priredili v Parizu prvo avtomobilno dirko; tekači in jahači so zaničevalno gledali na onih 10 kilometrov, ki jih je v 1 uri s težavo prevozil »voz brez konja«. Leto pozneje je bil Elwood Hayes v Chicagu zelo ponosen, ko je obsoliral trajnostno avtomobilno dirko na 85 kilometrov v 10 urah in 23 minutah. Pa je šlo hitro naprej.

Avtomobil je postal predmet sportnega udejstvovanja, vzporedno z drugimi sportnimi panogami. Pred tremi leti, 18. nov. 1924, je na dirkališču Brooklands na Angleškem napravil znameniti dirkač Thomas Parry nov svetovni rekord, 175.527 kilometrov na uro. Kakšna razlika od 1894 do 1924, v 30 letih! Od tedaj naprej je rasla hitrost v velikanskih skokih, in lani 28. aprila je dosegel Parry že hitrost 275.200 km na uro. Sicer ni vozil vso uro, a dejna hitrost je bila tako velika, da bi znesla na uro 275 kilometrov. Letos 4. februarja je prišel major Campbell na 281.386 km. Ni bilo še dosti. Major Segrave je naznanil, da bo dvignil rekord nad 300 km. In ga je. Angleška tvrdka Sunbeam mu je zgradila avto s 1005 konjskimi silami, z njim se je peljal v Dayton, na Floridi, v Ameriki. V Evropi ni dirkalnega kraja, ki bi bil pripraven za hitrost nad 300 km. Tam ob obali Floride je vozil Segrave 1 miljo (1.609.33 km) tako hitro, da bi dalo to na uro 327.972 km, torej 328 kilometrov, in to velja sedaj kot svetovni rekord! Tvrdka Dunlop je napravila za te poskuse pnevmatiko posebne vrste. Pomisliti je treba, samo, da se je moralo kolo na sekundo 80 krat zasukati, da je bil torej vsak centimeter pritisnjen na sekundo 80 krat na tla od polne teže ogromnega voza.

Prvo dirkališče, ki je bilo zgrajeno samo za avtomobilne dirke, je že imenovano dirkališče Brooklands na Angleškem. Otvorjeno je bilo leta 1907. In je bilo do povojne dobe edina proga za rekordne poskuse v Evropi. L. 1909. so otvorili v Ameriki dirkališče Indianapolis; danes ga uporabljajo samo enkrat na leto, a to za najpomembnejšo dirko. Poleg tega so napravili v Ameriki vrsto manjših, večinoma ovalnih in zelo nadvisnih prog. Pomembno je leta 1926. zgrajeno dirkališče v Atlantic City. Po vojni so otvorili v Evropi najprvo dirkališče Avus v Berlinu-Charlottenburg. Italijani so si zgradili l. 1923. dirkališče Monza; v naslednjem letu, l. 1924., so pa otvorili Francozi svoji dve dirkališči, Miramas pri Marseille in Linas-Monthery pri Parizu. Večkrat imenovani Pendine-Lands v Walesu in Dayton na Floridi nista pravi dirkališči, temveč dve veliki obrežni ploskvi, 10 in 15 km dolgi. Zadnje znano dirkališče je Nürburgring v Elfeldu na Nemškem, dirkališče in cesta obenem; združuje sportni značaj in usposobljenost za tehniško-gospodarske preizkusne vožnje.

Autozavodi E. Rosa, Ljubljana.

B. M. W. (BAYERISCHE MOTOREN WERKE).

V angleškem športnem svetu znani strokovnjak profesor A. M. Loov se je izrazil ob priliki 6 dnevnih mednarodnih dirk motornih koles sledeče:

»Najinteresantnejša mašina med celim tekmovalstvom je bila brez dvoma nemška B. M. W. V okvirju počez ležeča dva cilindra s popolnoma zaprtim mehanizmom za pogon ventilov, blok, konstrukcija prevodov in kardanski prenos. Po najtežjih dnevih tekmovalstva se ni moglo ugotoviti niti najmanjšega sledu od olja na stroju, ki teče skoro brezslušno in ima veliko rezervo moči v sebi. Radi teh prednosti prekašajo ti stroji v pogledu konstrukcije daleč vse naše angleške proizvode.«

Vsled položaja cilindrov sta oba enakomerno in tako močno med vožnjo hlajena, da o kakšnem pregretju tudi pri najtežjih štrapačih ne more biti govora. Motorno kolo v celoti se odlikuje po lični izdelavi in prvovrstnim materialom.

Chevrolet tovorni voz v notranjosti Avstralije.

Aprila meseca leta 1926. se je g. Daly odpravil iz Melbournea z en in poltonskim Chevroletovim vozom in se vrnil koncem meseca marca 1927. Tekom teh 12 mesecev je premeril nad 35.000 km v zapadni Avstraliji, med krajji v Viktoriji, New-Sud-Wales in Queensland.

Voz je moral na tem potu premagati najrazličnejše terenske težkoče pod vsemogočimi vre-

na tem dolgem potovanju odpovedal pokorščine. Bil so slučaji, ko je stal motor v vodi. Enkrat, ko je prekalil neko reko, je valovje odneslo tovorni voz in vrglo na nasipino. Dva dni je ležal tam, dokler ga ni čreda volov potegnila na suho. Kljub vsemu temu pa je bilo treba samo izprazniti posodo za olje in napolniti diferencijal s svežim oljem, da je motor zopet običajno deloval.

Gospod Daly je mnogo vozil po teh pokrajinah in pomagal si je v takih slučajih z raznimi duhovitimi napravami. Težkoče, na katere je naletel pri vožnjah po peščenem ozemlju, so ga pri-

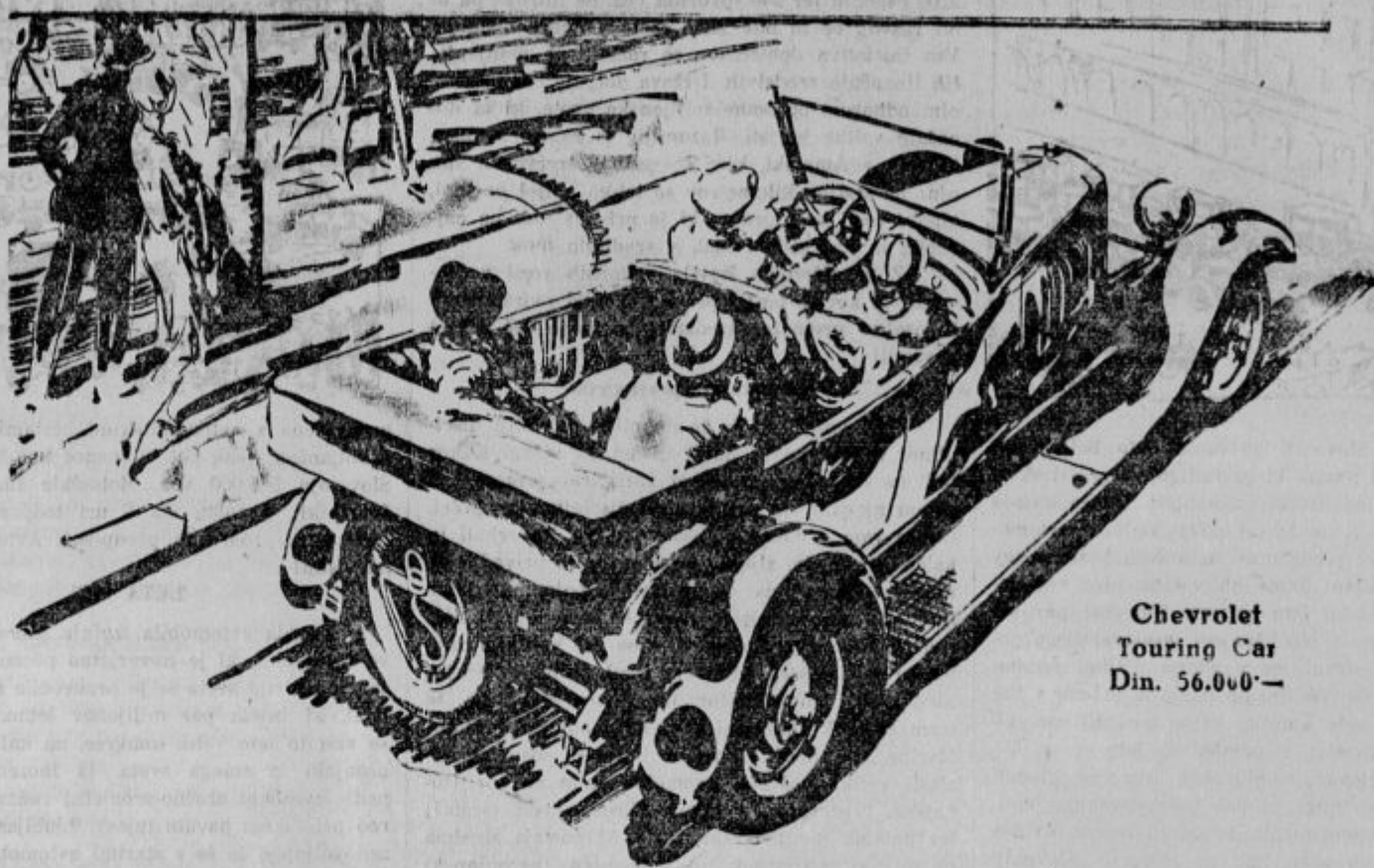
pravile do tega, da je opremil tovorni voz z nekoliko kolobarjev žične mreže. Mrežo je razprostrl in vozil čez njo, kar je občutno zmanjšalo težkoče v peščenih pokrajinah.

Velika prednost Chevroletovnega voza na progi 35.000 km je bila ta, da so morali uporabiti različne vrste olja in bencina, ki so bile pač dobavne v posameznih krajih, da pa so dosegli kljub temu popoln razvoj v delovanju motorja. Izborna spričevalo je za motor, ako deluje vedno enakomerno pri uporabi raznovrstnejših gonilnih sredstev in pogojih. Voz in motor ni niti enkrat

stev in v vseh vremenskih prilikah, ne da bi utrpel škodo.

G. Daly pravi, da Ch. 1 tonski tov. voz izoborno vleče. Pripomni je, da je premagal najhujše strmine na potovanju z drugo brzino.

Po končanem doživljanju polnem potovanju, tokom katerega so se vrstile najraznovrstnejše okoliščine glede poti in vremena, ne more g. Daly prehaliti Ch. en in poltonskega tovornega voza. Prestal je skušnje sijajno in kljuboval je vsem težkočam, tako, da se je izkazal edinim sposobnim vozovom za slično potovanje.

Chevrolet
Touring Car
Din. 56.000.—

Poslužite se pri izbiranju avtomobila

izkušenj milijona kupovalcev Chevroleta.

Tudi oni so ravno tako kakor Vi čutili potrebo, da potujejo hitro in poceni.

Tudi oni so poprašali, kateri avtomobil jim bo pri mali ceni najbolje služil in jim podal sigurnost in udobnost.

Gotovo je najbolje priporočilo, da so vsi ti milijoni našli odgovor v CHEVROLET-u, da ogromno povpraševanje za njim širom celega sveta zahteva vsak dan produkcijo 4.207 CHEVROLET avtomobilov.

Edino CHEVROLET od cenjenih avtomobilov ima opremo, katero so imeli poprej le veliki in dragoceni avtomobili.

Njegovo izbrano menjalno gonilo je enakega tipa kakor pri avtomobilih, kateri prenašajo silo najmočnejših motorjev. Motor je opremljen z ventili, zračnim čistil-

cem, čistilcem za mazilno olje in množico drugih praktičnih posebnosti.

CHEVROLET je opremljen s kazalom za bencin, ima avtomatsko svetlo, katero naznanjuje, da se bo voz ustavil, veliki volan vam olajša šofiranje, kombinirana krmilnica za vžiganje in krmilo onemogoča nepoklicanim spraviti voz ali motor v pogon.

Prekrasno in trajno pleskan z DUCO lakom, blatniki izdelani iz enega samega čvrstega komada, Chevrolet je zgrajen v obliki in opremljen velikih avtomobilov v vsakem oziru, le da je veliko cenejši pri nakupu in obratovanju.

To je vzrok, da ga danes rajše izbirajo kupovalci kakor druge avtomobile širom celega sveta.

Proizvod General Motors

CHEVROLET

Touring, 5 sedežni Din 56.000.—

Tovorni, 1½—2 toni Din 61.000.—

Poltovorni, za 500 kg Din 52.000.—

Omnibus, 16—20 oseb Din 85.000.—

Glavno zastopstvo in skladišče rezervnih delov

V. & M. BAREŠIČ & CO.

Zagreb, Kukovičeva ulica šte. 30.

Telefon 27—44.

Ljubljana, Dunajska cesta šte. 12.

Telefon 22—92.

HARLEY DAVIDSON

Najnovejše modele nudi proti 12 mesečnemu odplačilu

Generalno zastopstvo za Jugoslavijo

TEHNIŠKA KOMERCIJALNA DRUŽBA Z O. Z. V LJUBLJANI

Tavčarjeva ulica 6. Telefon 2138.

General-Motors-
Near-East-S. A.
Alexandria

OLDSMOBILE

5 sedežni,
6 cilindrski,
40 HP, 4 zavore,
najmodernejši opremljen.

Glavno zastopstvo:

Viktor Bohinec, Ljubljana, Dunajska cesta 21.

Zahtevajte prospekte.

Iz našega Korofana

Kulturno avtonomije, ki so si jo Nemci izmislili kot današko darilo Slovincem, hočejo svedu predstavljati kot velikansko koncesijo Slovincem in pangermanij vprizarjajo zdaj po Koroškem zborovanja kot protest proti »prevelikim koncesijam«. Tako je bilo začetkom oktobra v Velikovecu zborovanje in pozneje v Borovljah. Vsi buršaki in prvaki nemstva so se znašli in soglasno izražali bojazen radi velikanske nevarnosti, ki baje spet preti od pešice koroških Slovincem velikemu nemškemu narodu. V čem je »koncesija«? Vsak Slovenec, ki bi hotel biti včlanjen v slovenski kulturni organizaciji, se mora pri oblastih vpisati! Nemške stranke so izjavile, da je namenjena kulturna avtonomija pristašem »Koroške slovenske stranke«. Nemške oblasti hočejo torej dobiti volilni kataster slov. volivcev v svoje roke! Doslej so Nemci dejansko Slovincem vzeli vse narodne pravice. Iz šol, lahko pravimo, je izginila zadnja sled resnice dvojezičnosti. Ravnatelj velikovške meščanske šole, Wüstner, je izjavil, da večinoma po prvem polletju — večkrat še prej — se vrši pouk izključno v nemškem jeziku. Kulturna avtonomija mora veljati za vse Slovence, se mora urediti sporazumno z zastopniki Slovincem in mora res blagohotno skrbeti za ohranitev prave slovenske individualnosti, ne sme pa biti hinavsko orožje v rokah nemških šovinistov, ki kažejo pred svetom na to svojo kulturno avtonomijo kot na veliko kulturno delo, na tihem pa hočejo iz nje kovati najhuše orožje proti Slovincem.

Velenška stranka (ki ne šteje Bog ve kaj na Koroškem) je razpravljala o kulturni avtonomiji v svoji seji dne 9. oktobra. Z »veliko resnobo in vestnostjo« hoče razpravljati o tem v posebni seji! Čakajmo! — Koroški Nemci so ob mejah Jugoslavije! Spomnijo naj se, da jim je dala zgodovina po vojni nove naloge! Ne naloge šovinizma, ampak kulturnih stikov s Slovani.

Praznovanje obletnice plebiscita je zapustilo različne sledove in utise. Na mostu ob Krki Mostič-Važenberg se je odprla črna spominska plošča kot spomin na demarkacijsko črto med jugoslovansko in nemško upravo. — Prej kot slej teče tam približno tudi narodna meja. — V tem letu se je pri raznih prireditvah poudarjala ideja priključitve k Nemčiji. Praznuje se vsako leto ta dan po vseh šolah, po vseh cerkvah, v posebnih slovesnih zborovanjih itd. Tudi padlim vojakom veljajo te slavnosti. Mi v Jugoslaviji smo bolj skromni; razlog je: tretjina našega naroda je zunaj naših meja in iz toliko ran krvavi, da smo nekam otopeli, da smo se že privadili na udarce. — Nemci na Koroškem se pa pripravljajo še na en veliki dan, dan priključitve k Nemčiji.

Promet se na Koroškem modernizira in izpopolnjuje. Koroška skuša gospodarsko krizo olajšati s tem, da goji tujski promet. Drzen projekt za izgradnjo velike avtomobilske ceste, ki bi blizu Visokega Kleka prečkala visoke Ture, je že izdelan. Cesta bi šla iz Svete Krvi (Heiligenblut) v dolžini 32 km preko Tur v Ferleiten na Solnograskem. Vzpetost bi bila 10%. Cesta bo spadala med najlepše alpske ceste sploh in bo povprečno 5,5 m široka. Za izgradbo ceste znaša proračun 6 in pol mil. šilingov (okrog 70 milijonov Din). — Nove čedne avtomobilske zveze so se otvorile med Borovljami in Šmarjeto v slovenski krajini in iz Celovca v Grabštajn, Miklavčevo in Zelezno Kaplo; a čužite: avtomobil odhaja o polnoči iz Celovca, da bodo mogli ljudje prihajati v Celovško gledališče! To ni dobro, ne za moralo, ne za narodnost, ne za gospodarstvo Slovincem! — Avtomobilskih zvez je že vse polno: iz Beljaka v Podkloster in Ziljsko dolino, v Špital in zdaj iz Podrožce na Vrbo, iz Celovca v Velikovec in Lavantinsko dolino, iz Celovca preko Grabštajna v Zelezno Kaplo.

Za seiganje mrličev se zanimajo socialisti na Koroškem; imajo posebno društvo, ki šteje

okrog 1300 udov; in zdaj je društvo sklenilo, da bo vprizarilo veliko propagando s skriptičnimi slikami po deželi za to novo stvar. V Gradeu se bo baje zgradil krematorij. — No, delavci bi pustili lahko to stvar pri miru. Slovenskemu ljudstvu je zemlja, v kateri počivajo njegovi predniki, sveta in blagoslovljena in ne bo šlo za novimi preroki.

Pojemanje socializma. Upajmo vsaj, da zadnje volitve, ki so se vršile 15. oktobra za izbor zastupnikov v zvezni vojski, kažejo na to. L. 1923. je bilo oddanih 14.060 social. glasov in dobili so 216 mandatov; za kandidate meščanskih strank je bilo samo 1225 glasov in izvoljenih je bilo 5 zastupnikov. Letos: socialisti 9.197 glasov, 118 mandatov, meščanske str. 6593 glasov, 134 mandatov. Na vsak način zvezna vojska ni več domena socialistov. Predvsem se borijo meščanske stranke na Koroškem z veliko premočjo socialistov, ki imajo relativno najmočnejšo stranko. Prenesli so zdaj ta boj tudi na gospodarsko polje. Ustanovili so skupno obrtno bolniško blagajno, ki naj bi tekmovala s socialistično, ki je zdaj imela nekako absolutno vlado na tem polju bolniškega zavarovanja.

Umrli so: 14. oktobra: bivši voj. kurat Rafael Kozak, ki je bil mnogo let pred vojno v Celovcu vojaški kurat in bil splošno priljubljen pri Nemcih in Slovincih. — Zupnik Sigfrid Jörg, 16. oktobra, v Smihelu pri Volsbergu, Bavarec. — Zupnik Viljem Kopp, dne 23. okt., po težki operaciji v sanatoriju Križark v Celovcu. — Zupnik Valentin Wank, župnik pri Sv. Krvi. — Marija Brežan v St. Jakobu v Rožu, 83 let stara, znana, častljiva slov. mati; velika množica vernikov ji je izkazala zadnjo čast.

Medved, pravi, pravcati medved, straši pod Obirjem in je že napravil škodo med živino. Lovci so ga zasledovali, a doslej zaman. Pravijo, da je to »prijeteljski« obisk iz Jugoslavije; prekoračil je mejo brez potnega lista in viza.

Celovec se polagoma »giblje« in modernizira. Precej novih hiš je zrastle iz tal v tem letu; tudi častitljivim starinam, kakor »jezuistič« vojašnici, realni in deželni dvorec so dali novo lice: rdeče so jih popleskali, okna pa sivo pobarvali.

V Beljaku se bo najlepši prostor mesta, sredi vil, preuredil kot mestni in koncertni park.

Brezposelnih je bilo na Koroškem 15. okt. 2250, izmed teh jih uživa 2071 državno podporo.

Schichtov način pranja

Namočiti v ekstraktu za pranje „ŽENSKA HVALA“
Izprati s Schichtovim TERPENTINOVIM MILOM.

Slovinci v Italiji

Slovenski sodniki na Primorskem.

Kri so iste krvi, zato zasluzijo, da se jih ob tej priliki spomnimo. Na italijanskih sodnih dvorah stoji napis: »Justitia cuiusque«. Kakor je lažniva laška beseda sploh, tako je lažniv ta napis. V*spominu nam je leto 1924, ko so naši sodniki na Primorskem morali zapustiti svoja mesta in se umakniti pred »regnicole«. Nič zato, če slovenski živeli ni razumel privandracvev! Nacionalizem ne pozna pravičnosti, zato noče objektivnih sodnikov. Misli se, da pride obtoženec pred laškega sodnika. Jeziko ne razume, zato se mora poslužiti tolmača. Kakšni so ti tolmači, dokazuje sodno postopanje, ki ima že vnaprej določeni izid, namreč: obsodbo slovenskega obtožence. Naši odvetniki — malo jih je — vlagajo tožbe, ki romajo med akti mesece in mesece. Ker ni druge rešitve, ostane samo ena: Tožbo je treba izročiti laškemu advokatu. V spominu so nam obtožbe pastirjev, ki so bili obsojeni radi krnskih dogodkov in zasliševanje odgovornega urednika »Slov. Straže«! Celi svet se je čudil pristranosti laške jurisdikcije, ki je že vnaprej obsodila obtožence, ne da bi preiskala dogodek. Pri tem pač niso bili merodajni dokazi, ampak »tesserac« — fašistovska izkaznica.

Dandanes Slovenci nimajo več svojih sodnikov in ne več svojih pravic. Večinoma so bivši

sodniki »na razpoložnjuc« ali bolje rečemo odpuščeni, deloma pa so se izselili. Brezpravni narod jim je hvaležen za njih delo in ves naš rod se tej hvaležnosti pridružuje.

* * *

Puška govori. — Poskus fašistovskega mladinskega društva »Balilla« spravljati v to potujočevalnico slovenske otroke, se je do sedaj popolnoma ponesrečil. Vstop je prostovoljen. Fašisti so poskušali s tem, da so vsiljevali staršem otrok izjave, da dovoljujejo vstop v to društvo. A večinoma je prišla nazaj ali prazna glasovnica, ali pa odgovor: Otroke pošiljamo v šolo, da se tam uče brati in pisati ter računati, ne pa fašizma.

Ker se ta način ni obnesel, so vpeljali drugega, da so namreč nudili v »balillo« vpisanim otrokom brezplačna kopališča in izlete. Ker je tudi to početje bilo zastoj, nastopajo fašisti s silo. V mislih pri Divači so vdrli miličniki v vsako hišo, kjer je bil kak šoloobvezni otrok, legitimirali gospodarja in gospodinjico, odganjali gospodarje, spravljali jih v šolske prostore in kdor ni hotel dati za otroka dovoljenja za vpis v društvo, so mu nastavili puško na prsa! S smrtnimi grožnjami se sedaj vrši vpisovanje. G. Gombač, ali imate tudi Vi kaj zaslug zraven?

Direktorij fašistov za Goriško je podal ostavko in Turatti jo je sprejel.

Dr. Reut Nicolussi, tirolski poslanec je pobegnil iz Italije v Avstrijo. V Monakovem je prevzel tajništvo protitalijanskega društva »Andreas Hofer«.

Delavec, ki ni vpisan v fašistovski sindikat, ne dobi službe. A če se tudi vpiše, pomeni to le — plačevati vsestranske pristojbine. 5 lir izven tega še za »Kriilo Italije« — zrakoplov, ki ga mora podariti državi vsaka pokrajina. Delavec pa ne dobi sploh niti redno plače, pač pa ima redne izdatke. Delavci na progi med Gorico in Prahno ne dobivajo plače že več mesecev. Če pa le zahtevajo, dobe nekaj, a so odslovljeni. Delovodje delavce tepejo. Če se pritožijo, je edini uspeh pritožbe »sciaivo« in »dislovlitev«. Kapitalisti in podjetniki smejo delavce neusmiljeno izkoriščati!

Josip Gojtan, župnik v Kaščergu v Istri, proslavi te dni 40 letnico mašništva, znan istrski socialni in kulturni delavec.

Iz Krkavcev je prišla k tržaškemu škofu deputacija, da bi jim dal duhovnika. Ljudstvo hoče kvišku, a noče fašizma.

Izborne usnjene suknjiče

za lovce, sportnike, gozdarje in druge, izdeluje po meri in ima že tudi prvovrstne izgotovljene na razpolago trdka

DRAGO SCHWAB — LJUBLJANA
po najnižjih cenah.

ORLOVSKI STADION V LJUBLJANI

Glavni dobitnik enonadstropna
»Vilo Stadion«, vredna 160.000 Din

Cena 10 Din

Srečka št. 006152 *

za II. loterijo

v korist zgradbi Orlovskega stadiona v Ljubljani.

dovoljeno z odlokom ministrstva za poljedelstvo z dne 22. marca 1927.
št. 11.685/I

Zrebanje se bo vršilo na Narodni praznik dne 1. decembra 1927
pod državnim nadzorom

v ljudskem domu v Ljubljani, Strelška ulica št. 12

Akcijski odbor za zgradbo Orlovskega stadiona v Ljubljani:

Odborniki: Predsednik: Odborniki:

Cena 10 Din

Ali že veste, kakšni dobitki so?

Reiner Maria Rilke:

Povest o možu, ki je pri-sluzkoval kamenom.

Prevedel France Vodnik.

Ze zopet sem sedel pri svojem hromem prijatelju. Smehljaj se je nenavadno, po svoje, češ: »Nikoli mi še niste pripovedovali o Italiji.«

»To pač pomeni, da naj vse zopet ponovim?«

Evald je prikal in že zaprl oči, da bi poslušal. Prišel sem torej pripovedovati: »Kar mi obutimo kot pomlad, to vidi Bog kot majhen, bežen smehljaj, ki se razvija preko zemlje. Zdi se, da se zemlja nečesa spominja, v poletju pripoveduje o tem vsem, dokler ne postane modrejši v veliki jesenski molččnosti, v kateri se zaupava samotnim srcem. Če vse pomladi, kar sva jih doživela midva, vzamemo skupaj, to še vedno ne zadostuje, da izpolni eno samo sekundo Boga. Pomlad, če naj jo Bog opazi, ne sme ostati na drevju ali na travnikih, marveč se mora silno raz-živeti nekje v človeku; saj tedaj takorekó njena rast ni iz časa, marveč se vrši nekje v večnosti in pred obličjem božjim.

Nekoč se je tako zgodilo in tedaj je nad Italijo obstalo božje oko, temno oko. Svet spodaj je bil svetel, čas je žarel kakor zlato, toda v šir nad vsem je ležala, kakor temna cesta, visoka senca moža, težka in črna, a daleč pred njo je bila vidna senca njegovih ustvarjajočih rok, nemirna, trepetajoča, zdaj nad Pizzo, zdaj nad Neapljem, zdaj nad valovečo, razgibano gladino morja, kjer se je raztekala. Bog ni mogel obrniti oči proč od teh rok, ki so se zdele na prvi pogled kakor skle-

njene k molitvi, — a molitev, ki je žuborela iz njih, jih je po sili na široko razprla. Tedaj je ena sama velika tišina napolnila nebo. Svetci so sledili Božjim pogledom in so z njimi vred opazovali senco, ki je zakrivala pol Italije; obrazi angelov so onemeli sredi prepevanja himen in zvezde so zatrepetale v strahu, da so se bile morda pregrešile, čakaajoč zdaj jezne besede iz Božjih ust. Toda nič posebnega se ni pripetilo. Nebesa so se odprla nad Italijo v vsej svoji širini, da se je Rafael iz Rima vrgel na kolena in se je blaženi Fra Angelico iz Fiesole vzradostil radi oblaka, v katerem je stal. Ta čas se je veliko molitev dvigalo proti nebu. Toda Bog je spoznal le eno: moč Michelangela se je dvigala k njemu kakor vonj iz vinograda. In Bog je dopustil, da je ta moč napolnila njegove misli. Sklonil se je vse nižje, ugledal je moža, ki je ustvarjal, in se je preko njega zagledal v roke, ki so počivale na kamenu, kakor da prisluskujejo. So-li morda duše celo v kamenih? Zakaj ta moč prisluskuje kamenu? Tedaj so se prebudile roke in so odkrile kamen, kot grob, v katerem tli slab, umirajoč glas: »Michelangelo,« je v tesnobi izpregovoril, »kdo je v kamenu?« Michelangelo je prislusnil; roke so se mu tresle. Nato je odvrnil zamolklo: »Ti, moj Bog, kdo naj bi bil drugi? Toda ne morem te ujeti.« Tedaj je vedel, da je Bog prihujoč tudi v kamenu in bilo mu je tesno in težko. Vsa širina neba je bila en sam kamen, v njem pa je ujet on sam ter upa na osvobojenje po rokah Michelangela, ki jih je že čul približevati se mu, a vendar še tako daleč. Mojster pa je bil že spet pri delu. Nepristano je mislil: Le majhna plast kamena si, in kdo drugi bi pač našel komaj človeka v tebi. Toda jaz čutim tukaj ramena: ramena Jožefa iz Arimateje; a

tukaj se sklanja Marija, čutim njene drhteče roke, ki drže Jezusa, našega Gospoda, ki je pravkar na križu umrl. Če imajo v tem malem marmorju prostora tri trije, zakaj naj bi potem ne mogel dvigniti spečega rodu iz skale? V širokih zamahih je izločil tri postave Pietà, a ni popolnoma odstrl tančice iz kamena, ki jim je ostala na obličjih, boječ se, da bi se njihova globoka žalost ne spustila na njegove roke in jih zvezala v odrevenelosti. Umaknil se je k drugemu kamenu. Toda vselej je obupal, ko je hotel dati čelu polno jasnost, ramenu najčistejšo, zaokroženo obliko, in kadar je oblikoval lik žene, ji nikoli ni pustil okrog usten zadnjega, najtišjega smehljaja, da se njena lepota ne bi popolnoma razodela.

Tisti čas je bil izdelal načrt za nagrobni spomenik Julija della Rovere. Hotel je nasuti goro na železnega papeža, a za tem ljudstvo, ki naj bi goro zasodilo. Mnogih, temnih načrtov poln je odšel k svojim kamenolomom. Nad revno vasico se je strmo dvigalo pobočje. Obkroženi od oljk in preperelih kamenih plasti, so bili na novo zlomljeni skladi, podobni velikemu, bledemu obrazu pod ostarelimi lasmi. Michelangelo je dolgo stal pred njegovim zakritim čelom. Naenkrat je opazil pod njim dve orjaški, kameniti očesi, ki sta ga gledali. Michelangelo je čutil, da raste pri tem pogledu. Tudi on se je dvignil nad zemljo, dolina se je umikala pod njim kakor človeku, ki hodi na planine, in kakor črede so se zgrnile koče ena k drugi. Kameniti obraz pod belim pajčolanom se mu je zdel vedno bližji in modrejši, na njem se je odražalo pričakovanje. Kljub temu, da je ta obraz bil nepremičen, je bil videti, kakor da se bo zdaj zdaj razširil. Michelangelo je pomislil: »Ni te mogoče razbiti, ker si le Eno.« Nato je po-

zdignil glas: »Tebe hočem izpopolniti, ti si moje delo.« In se je obrnil proti Florenci. Zagledal je zvezdo in zvonik stolne cerkve. In večer je počival ob njegovih nogah.

Nenadoma ko je dospel do Rimskih vrat, se je zdrnil. Kot iztegnjene roke so se mu približale hiše, ki so stale v dveh vzporednih vrstah, vzele so ga seboj in ga peljale v mesto. Ulice so se vedno bolj zoževale, postajale so temnejše in ko je dospel do svojega stanovanja, se je čutil oklenjenega od rok, ki jim ne more uiti. Umaknil se je v dvorano, nato v nizko, komaj dva koraka dolgo sobico, kjer je navadno pisal. Nizke stene so se vlegle nanj in bilo je, kot da se bore z njegovo neizmernostjo, ter ga skušajo prisiliti nazaj do poprejšnje ožine. Ni se upiral. Zdrčal je na kolena in čutil je v sebi veliko ponižnost, kakršne še ni poznal do tedaj in obšla ga je samega želja, da bi bil zelo, zelo majhen. Tedaj je prišel glas odnekod: »Michelangelo, kdo je v tebi?« Mož v ozki sobici je mukoma položil čelo v dlani in je rekel: »Ti, moj Bog, kdo naj bi bil drugi?«

Tedaj se je tesnoba okrog Boga razklenila v šir in Bog je svobodno dvignil obraz, ki je dotlej strmel nad Italijo, kvišku in se je razgledal: Sveti v plaših in mitrah so stali tam, pod žejnimi zvezdami so hodili angeli s svojimi spevi kot z vrh, polnimi kristalne studenčnice — nebasa so se razprostirala brez konec.

Moj broma prijatelj je odprl oči kvišku in oblaki, ki so pluli po večernem nebu, obisjani od zarje, so kazali pot, kjer je blodil njegov pogled. Prašal je: »Ali je tam kaj Bog?« Jaz sem molčal. Nato sem se sklonil do njega: »Evald, ali smo mi tukaj?« Srčno sva si stisnila roke.

Dnevne novice

KOLENDAR.

Četrtek, 27. oktobra: Sabina, Frumencij. Od 1. januarja je 306. dan. Do 31. decembra je še 59 dni. Teče 43 teden. Sonce vzhaja ob 6.31 zjutraj in zahaja ob 4.57 zvečer.

★ **Somišljeniki!** Se so glasovnice za obrtni odsek TOI med volivci. Pojdite malo jih, da ne gre noben glas v izgubo. Po deželi stopite zlasti do oddaljenih, da gredo po glasovnico in druge glasovalne listine na pošto. Za vsak glas gre. Nasprotniki divjajo v svojem obupanju, naj naši zaupniki nasilja nasprotnikov onemogočijo s skrbnim abiranjem glasov.

★ **Kristus Kralj.** Za praznik Kristusa Kralja je v cerkveni umetnosti malo primernih slik. Med najlepše spada slika ruskega slikarja Vasniecova. To sliko je ACM izdalo v obliki malih podob in v bakrotisku Jugoslovanske tiskarne. Dobliva se v prodajalni KTD (Ničman).

★ **Za župana v Skočjanu** pri Mokronogu je bil izvoljen Anton Marinčič, posestnik v Skočjanu, pristaja SLS.

★ **Srebrni jubilej g. župnika in duh. svetnika Ant. Lesjaka v St. Jerneju.** Ni malenkost pastirovati v tako obširni župniji kakor je St. Jernejska celih 25 let. Jubilant je skozi dolgo vrsto let vodil posojilnico, ki je ena največjih na deželi, postavil in prenovil je celo vrsto župnijskih in gospodarskih poslopj, napravil električno centralo z razsvetljavo in modernim mlinom na električni pogon, ki danes predstavlja milijonske vrednosti in to na lastni riziko. Omenimo še velike poprave pri farni cerkvi, nabava različnega cerkvenega inventarja in 4 novih zvonov. Postavil je društveno dvorano, ima ne samo v načrtu, temveč tudi pripravljenega precej denarja za zidavo nove župne cerkve. Bil je skoro vso dobo v občinskem odboru, pri čestnem odboru, v odboru krajnega šolskega sveta in pri vsem tem ogromnem delu, ki ga je imel v pisarni, je marljivo zbiral gradivo za zgodovino St. Jernejske fare, ki je izšla za njegov jubilej. Spominjajoč se velikih zaslug smo praznovali v sredo 19. oktobra srebrni jubilej. Polna cerkev faranov, dasi je bil delavnik, je najlepši dokaz, da se ljudstvo zaveda, kdo je njegov dobitnik. 72 letnemu jubilarju, ki pa je še prav mladeniško čil in krepak, daj Bog dočakati med nami še — zlat jubilej!

★ **Konzulat CSR v Ljubljani** naznanja, da radi češkoslovaškega državnega praznika dne 28. oktobra t. l. ne bo sprejemal strank v uradnih zadevah.

★ **Malgajevci.** Člani čete pokojnega Malga-ja so se domovini stavili na razpolago takoj ob razpadu stare monarhije. Nemudoma so zasedli mežiško dolino, napredovali po podjurski dolini preko Drave do Velikovec in njegove okolice, celo do Tinj. Ko je tedanji regent prestolonaslednik, današnji kralj, prevzel dne 1. decembra leta 1918. pod svoje okrilje vso današnjo domovino, so se borili prav tisti dan junaki Malgajeve čete sestoječe iz 33 moč v Velikovec proti desetkratni premoči. Zmagali so, sovražnik pa je pokazal pete zapustivši veliko mrtvecev na bojišču. Dne 6. maja 1919 je ista četa zopet dokazala svetlo, da živi za domovino in ako treba tudi umre za njo. Borila se je ob hoku s solunskimi dobrovoljci proti stokratni premoči, borba je zahtevala tri junake, Malgaja, enega Malgajevca (Ermenc) in enega Solunčana (Zapundžič), ki je bil zahrbtno umorjen za plačilo deset cigaret. Smrt vodje je razkopila četo. Se se zbirajo Malgajevci; pokažejo se ob spominskih dneh koroške fronte. Tudi sedaj se bodo zopet sestali v Dravograd ob priliki odkritja spomenika padlih borcev za Korošo. Malgajevci, pridite dne 30. oktobra ob pol 4 popoldne v Dravograd, da skupno odkorakamo na njo miru, na grob junakov, da molimo zanje, ki so dali vse za nas in domovino. Na plan Malgajevci dne 30. oktobra.

★ **Lom.** Z ozirom na notico v Slovincu glede obč. volitev Sv. Katarina pri Trčiču izjavljamo, da se druga kandidatna lista ni imenovala lom-ska, ampak Gospodarsko-delavska SLS, prva pa samo »dolinska«. Toliko v pojasnilo.

★ **Sprememba voznega reda s 1. novembrom 1927.** Dne 1. novembra t. l. stopi na progi Ljubljana gl. kol.—Karlovac, Grosuplje—Kočevje, Trebnje—St. Janž na Dol. in Novo mesto—Straža—Toplice nov vozni red v veljavo. Po novem voznem redu bo vozil med Ljubljano gl. kol. in Novim mestom en par potniških vlakov več, na ostalih progah pa ostane število potniških vlakov nespremenjeno. Prvi vlak odhaja iz Ljubljane gl. kol. ob 7.33 in prihaja v Karlovac ob 12.30. Ta vlak ima zvezo na Kočevje, St. Janž na Dol. in Stražo—Toplice. Drugi vlak odhaja iz Ljubljane gl. kol. ob 10.50 ter vozi samo do Novega mesta s prihodom ob 13.24. Ta vlak nima zveze za Kočevje in St. Janž na Dolenjskem. Tretji vlak odhaja iz Ljubljane gl. kol. ob 13.18 z zvezo v Kočevje, St. Janž na Dolenjskem in Stražo—Toplice in prihaja v Karlovac ob 18.55. Četrti vlak odhaja iz Ljubljane gl. kol. ob 18.40 z zvezo na Kočevje, St. Janž na Dolenjskem in Stražo—Toplice ter vozi samo do Novega mesta, prihod ob 21.20. Iz Novega mesta nadaljuje vožnjo naslednji dan ob 5.01 in prihaja v Karlovac ob 7.40. V nasprotni smeri odhaja prvi vlak iz Novega mesta ob 4.38 in prihaja v Ljubljano gl. kol. ob 7.15 brez zveze iz Straže—Toplice, St. Janža na Dolenjskem in Kočevja. Drugi vlak odhaja iz Karlovca ob 3.50 in prihaja v Ljubljano ob 9.08 z zvezo iz Straže—Toplice, St. Janža na Dolenjskem in Kočevja. Tretji vlak odhaja iz Karlovca ob 9.11 in prihaja v Ljubljano gl. kol. ob 14.30 z zvezo iz Straže—Toplice, St. Janža na Dolenjskem in Kočevja. Četrti vlak odhaja iz Kar-

lovca ob 15.00 in prihaja v Ljubljano gl. kol. ob 20.20 z zvezo iz Straže—Toplice, St. Janža na Dolenjskem in Kočevja. Iz Kamnika v Ljubljano vozi od 1. novembra dalje še en vlak z odhodom iz Kamnika ob 6.23 in prihodom v Ljubljano gl. kol. ob 7.37. Ravno tako iz Rakeka z odhodom ob 13.35 in prihodom v Ljubljano gl. kol. ob 14.55. Zato pa izostane brzi vlak z odhodom iz Rakeka ob 4.45 in prihodom v Ljubljano gl. kol. ob 5.49. Natančnejši vozni redi so razvidni na postajah.

★ **Učiteljska imenovanja.** Na novo so imenovani na osnovnih šolah v Ljubljanski oblasti: Ule Hilda, Brežice; Kiferle Danica, Sv. Anton-Rajhenburg; Šumi Gabrijela, Tomišelj; Benedičič Ivana, Sevnica; Tavčelj Avrelja, Selo pri Žužemberku; Lavrič Ana, St. Lenart; Peršič Angela, Hinje; Jerše Danijela, Ambrus; Strukelj Zofija, Predvor; Brečelj Vera, Trbovlje; Bizelj Marija, Stična; Urbančič Justina, Šmarjeta; Gorjup Justina, Briga; Avsec Nada, Videm ob Savi; Hladnik Julija, Sv. Jodert-Laško; Suhadole Peter, Videm; Fister Pavla, Kal; Ježeršek Frančiška, Selo — Kamnik; Čučla Mira, Golo; Dodič Ivan, Raka; Marok Marija Boža, Dobova; Berce Vladimira, Mirna; Čebulj Darinka, Trebnje — Kranj; Ambrožič Angela, Zagradec; Lavrin Katarina, Stari trg — Črnomelj; Penta Marija, Spodnji Globodol; Godec Alojzija, Cerklje ob Krki; Rus Stanislava, St. Jurij pod Kumom; Verdir Stanislava, St. Janž; Čadež Marija, Mohorje — Kočevje; Klun Franc, Zagorje ob Savi; Leskovec Friderika, St. Lenart — Laško; Zelenik Marjan, Blanca; Škulj Vladimira, Radeče; Jerreb Minka, Vel. Dolina; Starin Roberta, (otr. vrtec) Skočjan pri Mokronogu; Peterca Aleksander, Kostanjevica; Bahovec Josipina, Sv. Lenart; Hayne Adela, Cerklje — Krško; Turk Jože, St. Rupert. Premeščena je Fister Julija v Velosovo iz Blanca.

★ **Spomin padlih.** V nedeljo 30. oktobra se zberemo prijatelji, tovariši in znanci iz cele Savinjske doline v St. Pavlu, da odkrijemo spominskih plošč 64 najboljših, najkrepkejših in najdražjih, ki jih je ugrabila smrt tekom bridkih let svetovne vojne. Zalostinke pri slovesnosti poje s sodelovanjem sosednjih društev domači pevski zbor. Popoldne koncert trboveljske rudniške godbe v Društvenem domu.

★ **Na gradbeni rokodelski šoli v Ljubljani** se vrši vpisovanje pri ravnateljstvu Tehniške šole od 28. do 31. oktobra. V šolo se sprejemajo zidarji, tesarji in kamnoseki. Šola ima tri razrede, ki trajajo po pet mesecev (od 1. novembra do 31. marca). Za sprejem v prvi razred se zahteva, da je učenec star najmanj 17 let, da je dovršil osnovno šolo, da se je izučil zidarske obrti, tesarske in kamnoseške obrti in da napravi sprejemni izpit iz slovenščine (pisanje po narekovanju). V drugi (tretji) razred se sprejemajo učenci, ki so uspešno dovršili prvi (drugi) razred na tej šoli. Učenci vseh treh razredov se za sprejem lahko prijavijo pisмено. Novi učenci morajo priložiti priložiti krstni list, zadnje šolsko izpričevalo, očno izpričevalo in npravnstveno izpričevalo, k sprejemnemu izpitu pa se morajo zglasiti v ponedeljek 31. oktobra ob desetih. Redni pouk se v vseh treh razredih prične v četrtek 3. novembra ob osmih.

★ **III. redni kongres »Zveze privatnih nameštencev Jugoslavije«** se vrši v nedeljo dne 30. oktobra v Zagrebu. Svečana otvoritev kongresa bo v nedeljo ob devetih popoldne v »Metropoli« kinu v Zagrebu. Letošnji kongres te organizacije bo razpravljala o važnih vprašanjih, ki se tičejo življenjskega položaja privatnih nameštencev. Članom »Zveze privatnih nameštencev Jugoslavije« je za poset kongresa dovoljena polovična vožnja po železnici na ta način, da kupi pri odhodu celo karto za v Zagreb in z isto karto s potrdilom o posetu kongresa ima pravico do brezplačne vožnje na povratku.

★ **Znameniti zgodovinski dnevi 27. oktobra:** Leta 1728, se je rodil v Martonu James Cook, največji najditelj novega veka. Odkril je celo vrsto novih otokov in avstralsko vzhodno obrežje. Na svojem drugem potovanju okrog sveta se je vozil okoli južnega tečaja in ovrgel pravljico o južnem kontinentu. 17. 2. 1779, so ga na Havajskih otokih ubili domačini. — 1782, se je v Genovi rodil italijanski muzik in goslač Niccolò Paganini. Na svojih koncertnih potovanjih po Evropi si je pridobil veliko slavo. Paganini spada med najgenialnejše goslače v vseh časih. Napravil je veliko kompozicij, ki spadajo med najtežje vijolinsko literaturo. — 1885, je bila posvečena cerkev sv. Justa v Trstu. — 1912, so Srbi zavzeli Mitrovico in Kačani. — 1835, se je rodil slovenski pesnik Simon Jenko. — 1905, je v Rusiji izbruhnila revolucija. Vojaštvo se je pridruživlo upornikom. V Harkovu se je proglasila začasna vlada. — 1871, je italijanski parlament proklamiral ločitev cerkve od države. — 1914, je Nikola Pašić prevzel tudi posle srbskega zunanega ministrstva. — 1882, je bil djakovski škof Juraj Strossmayer imenovan za častnega mešana ljubljanskega. — 1883, je dobila ljubljanska cerkev sv. Florjana nove stopnice.

★ **Zidje** so izdali letos prvičkrat svoj ahe-matizem: Godišnjak zagrebačke bogoslovne občine, židovske, bogoslovne. Iz knjige podajamo tele zanimive podatke. Članov šteje občina 2758, med temi 41 ortodoksnih, 95 španjolskih (sefardov). Po zvanju jih je 586 trgovcev, 1617 privatnih uradnikov, 160 obrtnikov, 258 advokatov, zdravnikov, inženirjev itd., 53 državnih uradnikov, 105 hišnih posestnikov, veleposestnikov itd. 14 jih je izstopilo iz Mojzesove vere, a 11 pristopilo. Davek za bogočastje je znašal zadnje leto 2.101.320 Din. Od tega je bilo 55 odstotkov za bogočastje, 12 odstotkov za šolstvo, 13 odstotkov za upravo, 2 odstotka

za dotacije. Občina si zida novo palačo, poleg nje pa še židovski dom. V tem bi imele prostor kulturno-prosvetne, zionistno-nacionalne židovske družbe. Še lepše je Židom v Belgradu, kjer imajo dvoje sinagog. — Za judovske duhovne, rabine, je desetkrat bolj preskrbljeno nego za slovenske katol. duhovnike, ki so zadnji, čeprav Slovenci največ davka plačujejo.

★ **Neurja v Dalmaciji.** Z Makarske nam pišejo: V četrtek smo imeli v Južni Dalmaciji pravo neurje. Zgodaj zjutraj se je utrgal oblak, lilo je neprestano celo uro. Popoldne je bilo na otokih, posebno na Braču in Hvaru naravnost grozno. Ubogi ljudje! Od maja do srede septembra ni bilo dežja, sonce je skoro dobesedno vse požgalo. Vin-ski pridelek je pal na petino, če ne na šestino lanskega in sploh rednega pridelka. Zadnja burja — bila je pred dobrim tednom — je oklestila še nedozorele oljkine sadove, in jih temeljito otrsala. Smokve so vsled poletne suše zelo malo dale. Kako je ljudstvo zrla na nova neurja, si lahko mislimo, ko je silovita ploha prala neusmiljeno tisto boro pest zemlje raz sivi krši!

★ **Tifus** je pojavil v Pakracu. Obbolelo je več oseb, od katerih jih je nekaj že umrlo.

★ **Živa baklja.** 19letna Cvetka Milanović v Mostaru se je po nesreči polila z bencinom, ki se je vžgal. Naenkrat je bila vsa v plamenu in je izgledala kot živa baklja. Ljudje so ji prihiteli na pomoč, pa je bilo že prekasno. Prepeljali so jo v bolnico, kjer je v težkih bolečinah umrla.

★ **V smrt radi dražbe.** V Tivatu se je ustrelil ugleden občan Marko Radošević. Bil je preza-dolžen in je bila dražba njegovega imetja že za-sigurana. Radošević je skušal preprečiti dražbo, ker se mu to ni posrečilo, se je ustrelil.

★ **Avtomobilni zgorel.** V Karlovcu se je vnel in eksplodiral bencin na tovornem avtomobilu Kostiča. Avtomobil je popolnoma zgorel. Škode je okoli 50.000 dinarjev.

★ **Pobegnil je od doma** neznanekam Karl Goršek iz Kamnika. Fant je star 16 let, visoke, suhe postave, kostanjevih las, temnorjavih oči in zdravih zob. Obleden je bil v črno obleko, pokrit ali z zelenim klobukom s peresom ali pa s čepico karirane barve. Pri sebi nosi culico s še eno črno obleko. Njegov oče prosi oblasti in privatnike, da fanta zadržijo, in mu to, kakor tudi, če so ga kje videli, sporoče na njegov naslov: Rudolf Goršek, pri tvrdki »Titan« v Kamniku.

★ **Uboj.** V nedeljo je šel okrog osmih zvečer Franc Urbanč, kočarja sin v Zupeči vasi k pevskim vajam v Cerklje. Spotoma ga je nenadoma napadel Franc Vesel iz Zupeče vasi in mu zabodel nož v trebuh. Še tekom noči so Urbanča pripeljali v brežiško bolnico, kjer pa je v tork vnel vled zadobljene poškodbe umrl.

★ **Pretep.** V nedeljo so se fantje v Sv. Križu pri Kostanjevici najprvo napili v gostilni, nato so se pa na potu proti domu medseboj izživali. Končno je prišlo do pretepa in je Josip Martinčič z nožem tako oklal Kerinovega hlapca Franca Baškoviča po trebuhu in hrbtu, da so ga morali takoj prepeljati v brežiško bolnico in je njegovo stanje smrtnonevarno.

★ **Anonimne brzojavke.** Dne 18. t. m. je na zagrebški glavni pošti oddal neznanec tri brzojavke: prvo na kralja, drugo na narodno skupščino, tretjo pa na sobranje v Sofiji. V vseh treh brzojavkah je izraženo pričakovanje, da bo bolgarski narod kmalu osvobojen oziroma združen z Jugoslavijo. Brzojavka, oddana na kralja, je imela besedilo: »Pozdrav od tlačenege bolgarskega naroda! Upamo na skorajšnje osvobojenje! Zvest pristaša! Nekaj dni kasneje so uvedli obširno preiskavo in so končno v tork aretirali v hotelu »Espanade« 30 letnega natakara Ivana Čitkoviča, rojenega v Opatiji, ki je italijanski podanik. Čitković je takoj priznal, da je on napisal in oddal brzojavke. Ker je že večkrat napravil podobne reči, dvomijo, da bi bil pri zdravi pameti. Zato ga bodo izročili na opazovalnico, kasneje pa najbrže izgnali iz države.

★ **Nepojasnjen umor.** V bogati vasi Bavanšte v Banatu se je odigral doslej nepojasnjen, strašen zločin. Bogata, mlada žena Angelina Stojanov, ki se je še-le pred kratkim poročila, je živela s svojim možem v zelo srečnem zakonu. Ko je bila še dekle, so se zagledali vanjo številni kmečki fantje in se potegovali za njeno roko. Angelina pa je poročila Lazo Stojanova. Laza je imel večkrat opravke v Kovinu. Njegova žena se mu je navadno peljala nasproti in sta se skupno vrnili domov. Tako se je zgodilo tudi 23. t. m. V spremstvu Angeline je bil kočijaž Glišo Stanimirov. Ko se je že stemnilo, je naenkrat nekdo ustavil voz. Stanimirov je skočil z voza, da bi pogledal, kdo je in kaj hoče. Neznanec je pa bliskovito hitro skočil proti Angelini in jo udaril s gorjačo s tako silo po glavi, da je takoj omedlela. Kočijaž je prišel klicati na pomoč in je hotel prijeti napadalca, toda ta je ziginil prav tako hitro, kakor se je pojavil. Prihiteli kmetje so nudili prvo pomoč. Angelina se je še toliko zavedala, da je povedala, kako se je zgodilo, nato pa je umrla. Neznane napadalca zasledujejo. Sodijo, da gre za enega izmed odklonjenih častilcev umorjenega.

★ **OBLAČILA TVRDEJE J. MAČEK**
Ljubljana, Aleksandrova 12
so najboljša in najcenejša.

★ **Pomnite!** Schichtovo milo izda dvakrat več, če se perilo namoči v Žensko hvalo.

★ **Ljudje, ki trpe na zaprtju** in jih poleg tega muči obolenje debelega črevesa kakor tudi preobilica krvi v spodnjem delu telesa, valovanje proti možganom, glavobol in utripanje srca, naj jemljejo zjutraj in zvečer četrtinko čaše naravne Franz-Josef grenčice. Vodilni zdravniki kirurških zavodov izjavljajo, da se z najboljšim uspehom operablja »Franz-Josef«-voda pred in po operaciji v trebuhu. Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah in specer. trgovinah.

16. Kaj za god bi pili, jeli, da veselo bi zapeli? Cviček, jetrne pastete in seveda

(Dalje prihi.)

KUPUJTE SREČKE II. STADIONSKE LOTERIJE

Glavni dobitek vila »Stadion«, Din 160.000.—

Ljubljana

○ **Zadnji dnevi volitev v obrtni odsek Zbornice TOI teko.** Obrtniki in njih prijatelji skrbite, da vsaka glasovnica pride v prave roke. Ne opustite nobenega koraka, da vržemo demokratsko kliko tudi v obrtnem odseku krepko ob tla. Stopite takoj danes do onih, ki še imajo glasovnice in jih prinesite brž v tajništvo SLS, Jugoslovanska tiskarna. Tudi sicer prosimo vse zbiratelje, da takej oddajo vse glasovnice na gornji naslov.

○ **V beli dvorani Uniona** bo IV. prosvetni večer v petek, 28. t. m. ob 8. uri zvečer. S tem bo brezdvoma ustrezno vsem obiskovalcem prosvetnih večerov. Na sporedu je zanimivo predavanje: Naša pot v München. Predaval bo g. P. dr. Roman Tominec. Predavanje je opremljeno s številnimi skioptičnimi slikami.

○ **Predprodaja vstopnic za igro »Mlinar in njegova hči«**, ki jo vprizori Ljudski oder v Ljubljani vnedeljo ob 3. uri popoldne in v tork na praznik vseh Svetih ob pol 8. uri zvečer, se prične danes v Ljudskem odru in sicer od 4. do 7. ure zvečer v pisarni Ljudskega odra, čez dan pa v Društveni nabavni zadrugi v I. nadstropju. Občinstvo se opozori, da si po možnosti preskrbi vstopnice že v predprodaji. Posetniki iz okolice in dežele si vstopnice lahko naroče pisмено in hkratu pošljejo vstopnico. Vstopnice so po 14, 12, 10, 6 in 4 Din. Na naročila brez vstopnine se ne bo oziralo. — Nedeljska popoldanska predstava je namenjena za občinstvo iz dežele in okolice, večerna predstava v tork na praznik vseh Svetih, pa za ljubljansko občinstvo.

○ **Proslava češkoslovaškega narodnega praznika.** — Jugoslovansko-češkoslovaška Liga v Ljubljani in Češkoslovenska Obec v Ljubljani, privedita v proslavo obletnice ustanovitve Češkoslovaške republike v petek, dne 28. t. m. v dvorani Filharmonične družbe (Kino Matica) ob 8. uri zvečer slavnostno akademijo. — Pri koncertu sodelujejo iz prijaznosti gđ. Božica Novakovičeva, Marta Valjalova, Ljudmila Vedralova in g. Karel Rupl.

Vabimo vse občinstvo, posebno akademsko in srednješolsko mladino, da se te proslave udeleži.

○ **Slov. glasbeno društvo »Ljubljana«** vabi vse svoje pevke in pevce, naj se radi bližajočih se društvenih nastopov udeležujejo polnoštevilo pevskih vaj, ki se vrše vsak ponedeljek in četrtek ob 8. uri zvečer. Vsi in točno. — Pevovodja.

○ **Umrla** je večerj gospa Josipina Hrovatin roj. Kobal. Pogreb bo v petek popoldne ob 3. Naj v miru počiva! Preostali naši sožalje!

○ **Sam. demokratični agitatorji** letajo sedaj od obrtnika do obrtnika ter skušajo z naravnost nesramnimi metodami izvabiti glasovalne listine. Skoro vsak obrtnik je dobil najmanj dva do trikrat tak demokratski obisk. Kar je zavednih obrtnikov, pokažejo takim agitatorjem takoj vrata. Toda skozi vrata ven, skozi okno notri, to je geslo sam. demokratskih agitatorjev. Pod najrazličnejšimi pretvezami se usiljujejo obrtnikom. Ponujajo jim za »poznejši čas« delo, sklicujejo razne sestanke pri prevezu družabnosti itd., v resnici jim je pa glavni cilj, da izvabijo glasovnice. — Gostilničarje, zlasti one, ki niso pristajali SDS in ti so v večini, bo morda zanimalo, da se je kakor lani, tako tudi letos njihova Zveza zadrug silno eksponirala za žerjavovsko listo. Gospodje v vodstvu Zveze menda ne znajo nič ločiti med političnim društvom in strokovno organizacijo. Tajnik g. Pintar, ki ga pričujejo vsi gostilničarji brez razlike prepričanja s svojo članarino, je zadnje dni obiskal menda že skoro vsakega gostilničarja v Ljubljani in bližnji okolici in povsod agitiral za Rebekovo listo. — Vse obrtnike pozivljamo, da napravijo že enkrat »strankarskemu izbrabljanju svojih obligatnih organizacij, vsem horendno plačanim agitatorjem SDS ob sedanjih volitvah pa pokažejo vrata.

○ **Nočna služba lekarn.** Nocoj imata nočno službo sledeči lekarni: Piccoli na Dunajski cesti in Bakaržič na Karlovski cesti.

○ **Mestna zastavljalnica** v ponedeljek, dne 31. t. m. radi snaženja uradnih prostorov ne pošlje.

○ **Svojemu tovarišu** dr. Josipu Benčanu, no-voimenovanemu primariju mariborske ženske bolnice, želijo jugoslov. dobrovoljci v Ljubljani ob odhodu vse najboljše v novi službi.

○ **G. vladnemu komisarju na mestnem magi-stratu.** Prvi november se bliža. Vsi, ki smo dobili nakazana stanovanja v novi hiši na Ahadjevi cesti, se bomo morali izseliti s 1. novembrom t. l. Kam naj gremo, ker še do danes 26. oktobra nismo prejeli dovoljenja za vselitev v nova stanovanja. — Vse prizadetihi.

○ **Nova dekliška moda.** Tudi v Ljubljani se je že pojavila nova moda dekliških klobukov, ki zelo spominjajo na kopalne oziroma pilotske kape. To modo so uvedle Amerikanke v času, ko je Gertrud Ederle preplavala Rokavski preliv in je Lindbergh preletel ocean. Nam, ki smo v modi malce starokopitnih nazorov, se nova moda ne zdi ravno najbolj okusna. Moda tatarskih čepic,

ki je bila lanske zimo še »grand obice« v Ljubljani, je popolnoma izginila.

⊙ Ekspresni vlak je ustavil. Zanimiv slučaj se je pripetil strojevodji ekspresnega vlaka, ki je vozil večerj ponoči iz Trsta v Ljubljano. Med Višim in Ljubljano se je prihvil na progi neznan moški, ki je dajal z rdečo svetilko signale, naj se vlak ustavi. Strojvodja je v domnevi, da grozi velika nesreča, res ustavil vlak, toda neznanec se tedaj upihnil luč in izginil v gosto nočno meglo. Vlak je nato privozil z malenkostno zamudo v Ljubljano. Kaj je hotel neznanec doseči z rdečo lučjo, ni znano.

⊙ Mlade izprijenke. Gospod policijski nadzornik, znan po svoji strogosti in dobrodušnosti, hkrati, zaslusuje v svoji pisarni dve mladi sestr. Anici je komaj 16 let, Berti pa šele 15 let. Ali obe sestri imata za seboj že lepo preteklost. Anica so prijeli, kakor smo poročali, v soboto v franciškanški cerkvi, kjer so jo zasačili pri tatvini. Na policiji je Anica izdala še svojo sestro Berto. Anica je že dalj časa od doma. Semtertja prime za kako delo, najbolj pa ljubi postopanje z moškimi in tatvine. Pred kratkim so prenesli njeno mater organsi stopovanjskega sodišča pohištvo pod bližnje kostonje. Anica je uporabila to priliko in znosila znatno množico raznih materinih predmetov k starinarjem za vodo in v zastavljalnico, ne da bi mati za to vedela. Enako kot Anica je delala tudi njena sestra Berta. Ta je imela znanstvo z mlado beračico Minko z Viča. Minko pozna gotovo vsak Ljubljančan. Ker ji je telo pohabljenno od rahitis, vzbujajo usmiljenje mnogih pasantov. Prešernove ulice in Minka naberači vsak dan prav lepo vsoto. Stariši Minke so pošteni ljudje in čeprav imajo sedem otrok, vendar branijo Minki beračiti, kar pa seveda ne izda mnogo. Vse tri, Anica, Berta in 14 letna pohabljenka Minka tvorijo nekako malo družbo, ki skupno zapravlja nakradeni in pribirani denar in družbi s potepuhi enake vrste. Vse tri so udane ponočnemu življenju. Policijski nadzornik je pri zaslišanju treh izprijenih zvedel od njih neverjetne stvari, ki zvene celo v policijski pisarni dokaj čudno.

⊙ Ohleko kradejo. Od lanske zime, ko so aretirali znanega šolskega tatu oblake Strgarja, ni bilo skoro nič čuti o tatvinskih obleke. Z nastopom jesenskega mraza, pa so se tatovi zopet spravili na obleko. Zelo podjeten tat je obiskal spalnico zidarskih delavcev pri mojstru Mariniču na Viču, kjer spi v skupnem prostoru 17 zidarjev in odnesel zidarju Francu Severju in še šestim njegovim tovarišem večjo množico razne delavne obleke v približni vrednosti 840 Din. — V stanovanju tesarskega pomočnika Valenka Janeza v Vodmatu, Pod Ježami, se je splazila tatinska sosedica in odnesla več obleke, tesarskega orožja in 90 Din gotovine. Valenko trpi 560 Din škode. — Delavci Mariji Možetovi je pri obedu v Ljudski kuhinji izmaknila neka njena tovarišica 400 Din vredno volneno zimsko jopo, ki jo je Možetova pri jedi odložila.

⊙ Otroški plašči, obleke. — Kristof-Bučar. **Razstava in zaloga pletilnih strojev** vseh vrst ter strokovni pouk v pletenju. — Ljubljana, Zidovska ulica 5.

Maribor

⊙ Cerkveni koncert v Mariboru. Cecilijino društvo v Mariboru pripravlja za dne 18. nov. t. l. velik cerkveni koncert v stolnici kot del proslave 70 letnice našega nadpastirja g. škofa dr. Andreja Karlina. Na sporedu koncerta je poleg pevskih točk Cecilijinega zbora pod vodstvom g. kapelnika Gašpariča, samostojne točke na orglah, katere so bile temeljito popravljene. Orgelske točke bo izvajal g. St. Premrl iz Ljubljane. Kot posebnost za zbor zapel dr. Kimovčev »Tebe Boga hvalimo«, kompozicijo za zbor in veliki orkester, ki jo je skladatelj poklonil našemu nadpastirju. Koncert bo nekaj izrednega in že danes opozarjamo mariborsko javnost nanj!

⊙ IX. redna seja mestnega obč. sveta mariborskega se vrši v petek dne 28. oktobra 1927 ob 17. uri v mestni posvetovalnici.

⊙ Danes na predavanje! Zvečer ob 8. uri predava v dvorani Zdravstveno-gospodarske banke g. dr. Kotnik o koroškem ljudskem pesniku Drabosnjaku. Predavanje bo za vse, posebno še za Korosce izredno zanimivo!

⊙ Smrt znanega Mariborčana. Umrli je vsem Mariborčanom dobro znani vpokojeni magistratni uslužbenec g. Josip Hardinka v starosti 60 let. Vse ženske iz mariborske okolice so ga dobro poznale, ker je pobiral dolgo let po trgu tržno pristojbino in ga je imenovalo vse »Kreuzermann«. Bil je tudi veliko let član rešilnega oddelka in priznan ribič. Radi bolehnosti je stopil pred leti v pokoj in sedaj ga je zadela kap. Pogreb blagopokojnika se bo vršil v petek popoldne ob štirih. Ostanj rajnemu ohranjen časten spomin!

⊙ V nedeljo služba božja na Smolniku. V nedeljo 30. oktobra se bo praznovala obletnica posvetitve cerkve na Smolniku po škofu Slomšku, ki je leta 1861. to posvetitev izvršil. Ob 10. uri popoldne bo zato Aljažev klub oskrbel slovesno službo božjo. Za turiste, ki bi se te slavnosti udeležili, bo v Hlebovem domu vse preskrbljeno.

⊙ Ljudska univerza v Mariboru. V petek, 28. oktobra ob 8. uri zvečer predava g. dr. Robida, specialist za duševne bolezni v Ljubljani, o »Duševnih boleznih«. V ponedeljek, 31. oktobra predava g. Dobronič, komunist in profesor glasbe na zagrebškem konzervatoriju o »Narodni ideji v domači in tuji glasbi«.

⊙ Vlomilci pod ključem. Zadnje tedne je bilo po mariborskem mestu in v Studencih več vlomov. Uzmoviči so se bili spravili predvsem nad obleko. Vestnemu zasledovanju mariborske policije in studenciške žandarmerije se je posrečilo v torek vlomilce izslediti in jih vtakniti pod ključ. Zadeva je še v preiskavi.

⊙ Nesnan mutee. Preko avstrijske meje se je pripeljal v Maribor 28 letni slaboumni in gluho-nemi fant, ki je v policijskem zaporu. Ako bi bilo komu kaj znanega o muteu, naj to javi policijskemu komisariatu.

⊙ Izredno visoko število aretirancev. V noči od torika na sredo je aretirala mariborska policija 16 oseb in sicer: 5 za odgon, 4 radi tatvine, 7 radi potepuštva. Izročenih je bilo v omenjeni noči 28 ovadb.

Celje

⊙ Hitite z zbiranjem glasovnic! Vse krajevne organizacije v celjsko-vranskem okraju pozivamo, da še danes, najkasneje pa jutri izročijo zbirni glasovalni material za zbornico za TOI v Ljubljani v tajništvo SLS v Celju, Cankarjeva cesta 4. Celjske obrtnike, ki niso še glasovali, vabimo, da o »njih« glasovnice istotam. V čast celjskih obrtnikov konstatiramo, da je do danes zaupalo daleč preko 50 odstotkov celjskih obrtnikov svoj glas listi g. Ogrina. — Tajništvo SLS v Celju.

⊙ Da se ne pozabi. V pomajkanju vsakega sredstva, ki bi zavedno obrtnišvo naklonilo samostojno-demokratski listi, se poslužujejo esdeesariji in zavajanj, da bi zbrali čim več glasovnic. Tako nam je znan slučaj, da je tak demokratski »obrniki« zatajili svojo demokratsko vero in se izdajal za Ogrinovega pristaša, ker je pač vedel, da bi mu sicer naši zavedni obrtniki pokazali vrata — Slov. obrtniško društvo v Celju je doslej javno-sti »dilo, da je nevtoralno. Včerajšnje »Jutro« pa je izblebetalo, da zbira društvo glasovnice za Rebe-kovo listo. Nikar se poslej ne čudite, če bomo o Slov. obrtniškem društvu sodili tako, kot zasluži. — »Jutro« napada nas, češ da se trudijo za Ogrina lji »je, ki nimajo z obrtništvom nikakega stika. Pove naj nam raje, kake stike z obrtništvom ima tajnik demokratske stranke, ki se že ves teden vozari z avtom po deželi in lovi glasovnice? In kakšne stike z obrtništvom ima listi demokratski naduhtitelj v Savinjski dolini, ki je premočil pismo-nošo, da je ob izročanju glasovnic iste zopet pobiral in jih njemu izročal, češ, da volilec ne bo treba hoditi v Ljubljano, »ker bodo že g. naduhtitelj vse prav uredili« (G. naduhtitelj bomo še na drug način dopovedali, da nima vlikati svojega demokratskega nosa v zbornične volitve). — Končno vprašamo celjsko tajništvo obrtnih zadrug, kako je obrnilo glasovnice onih volilcev, ki so ji jih izročili v dobri veri, da ne gre za čisto demokratsko listo? O slepomišljenju z obrtnimi zadrugami bom govorili drugi določeneje.

⊙ Občinske volitve v okolici Celje. Slovenska kmetijska zveza je za občinske volitve v celjski okoliški občini, ki se vršijo 20. novembra t. l., vložila v soboto 22. t. m. sledečo kandidatsko listo: Kandidati za odbornike: 1. Mihečič Alojzij, posestnik in trgovec, Breg 9; 2. Strenčan Jurij, posestnik, Lava 3; 3. Šlander Franc, posestnik, Košnica 15; 4. Kovač Leopold, posestn. sin, Babno 9; 5. Dorn Franc, posestnik, Zagrad 34; 6. Glinšek Ivan, posestnik, Zgornja Hudinja 14; 7. Pišek Jožef, posestnik, Medlog 2; 8. Žuža Franc, Zavodna 28; 9. Jecl Martin, posestnik, Ostrožno 22; 10. Kodela Ivan, posestnik, Dobrova 12; 11. Blane Tomaž, posestnik, Lise 4; 12. Krušič Janez, posestnik, Lokrove 2; 13. Lipovšek Franc, posestnik, Ložnica 15; 14. Jane Avgust, posestnik, Miklavžki hrib 15; 15. Majer Jurij, posestnik, Polule 12; 16. Planišek Anton, posestnik, Sp. Hudinja 5; 17. Belaj Jože, pos. sin, Pečovnik 28; 18. Knez Karl, posestnik, Lava 4; 19. Dolenc Anton, posestnik, Košnica 3; 20. Turnšek Andrej, posestnik, Ostrožno 70; 21. Hribernik Anton, posestnik, Babno 9; 22. Javor-nik Jakob, kamnosek, Zagrad 72; 23. Repič Ivan, posestnik, Medlog 28; 24. Lednik Valentin, posestnik, Zg. Hudinja 8; 25. Zager Avgust, posestnik, Ložnica 12; 26. Zilič Egid, kamnosek, Lise 43; 27. Oevirk Franc, posestnik, Ostrožno 11; 28. Kodela Josip, posestnik, Polule 3; 29. Oevirk Jakob, posestnik, Ostrožno 56; 30. Čater Blaž, posestnik, Pečovnik 25; 31. Mirnik Jakob, posestnik, Medlog, 12; 32. Vrečer Anton, posestnik, Košnica 7; 33. Mravljak Franc, posestnik, Zagrad 12. — Kandi-datska lista za namestnike: 1. Hojnik Blaž, pos., Košnica 37; 2. Klinar Franc, posestnik, Ložnica 2; 3. Vrečer Jožef, posestnik, Babno 4; 4. Podergajs Jožef, posestnik, Zagrad 6; 5. Malej Jožef, posestnik, Zg. Hudinja 3; 6. Lešnik Izidor, posestnik, Medlog 38; 7. Kodela Ivan, posestnik, Ostrožno 13; 8. Štribar Janez, posestnik, Dobrova 9; 9. Krulac Franc, posestnik, Lise 36; 10. Lednik Jakob, posestnik, Lokrove 15; 11. Turnšek Anton, posestnik, Zg. Hudinja 5; 12. Krautberger Jožef, strojnik, Zagrad 64; 13. Videnšek Jakob, posestnik, Ostrož-no 28; 14. Gaberšek Ivan, pos. sin, Lava 8; 15. Slo-kan Ivan, posestnik, Lava 6; 16. Novak Franc, posestnik, Pečovnik 4; 17. Jakš Franc, posestnik, Babno 22; 18. Povh Ivan, posestnik, Zg. Hudinja 29; 19. Vede Valentin, posestnik, Zagrad 10; 20. Čater Blaž, posestnik, Dobrova 13; 21. Lipovšek Anton, posestnik, Medlog 24; 22. Krofi Leopold, posestnik, Pečovnik 25; 23. Skamen Anton, posestnik, Dobrova 10; 24. Pinter Anton, posestnik, Do-brova 12; 25. Podergajs Martin, posestnik, Dobrova 8; 26. Kolenc Franc, posestnik, Zagrad 29; 27. Čremožnik Peter, posestnik, Ložnica 11; 28. Dimec Jožef, pos. sin, Medlog 1; 29. Lilija Jernej, pos. sin, Lava 24; 30. Vrečer Martin, posestnik, Pečovnik 2; 31. Rebov Jakob, posestnik, Košnica 14; 32. Kiker Alojz, delavec, Zagrad 67; 33. Čater Ivan, viničar, Miklavžki hrib 9. — Poleg te liste je vložena še lista Slov. ljudske stranke, ki bo dala zlasti obsestnim krajem priliko, da manifestirajo za večnost v občinskem gospodarstvu in za napredek občine.

Pridobivajte novih naročnikov!

Kamnik

Demokratije se zdaj ne morejo prestatiti strašnega poraza pri občinskih volitvah. Zato iščejo vsa mogočega, da bi se maščevali. Pričeli so zdaj s tožbami radi razžaljenja časti in podobnega kar na debelo. Mem drugimi tožijo tudi Združeno listo radi volivnega letaka. Naj le tožar-jio, gospodje! dvomimo, če bodo ravno s takimi sredstvi kaj drugega dosegli kot blamažo. Po toči zvoniti, gospodje, je prepozno!

Županski urad je že pod novo streho v Vilč-nikovi vili. Enako se je posrečilo spraviti nazaj v Kamnik orožniško postajo, ki se je spomladi radi odpovedi stanovanja preselila v Mekinje v tovarno »Vesne«. Z novembrom bo morda prišla nazaj v mesto, in sicer k tovarnarju g. Karlu Sta-retu. Tako bo zopet ena kamniška nezgoda popravljena.

Med delavci na smodnišnici je novica, da se je posrečilo ministru dr. Gosarju doseči odobrenje novih nabavk surovin, vzbudila veliko veselje, ker so bili že v strahu, da bodo prav na zimo brez dela in zaslužka. Pomoč je prišla ravno o pravem času. Gospod minister, ki ima silno razume-vanje za delavca, je obljubil, da se bo tudi še na-dalje po vseh močeh brgal za našo smodnišnico, da bo dela vedno dovolj in ne bo treba nikogar odpustiti. Gospodu ministru najlepša delavska po-hvala za njegov trud!

Novo mesto

Lepo dejanje pietete. Učenci kmetijske šole na Grmu so izvršili v petek, 21. t. m., lepo de-janje pietete in hvalečnosti. Naročili so v farni cerkvi v Šmihelu slovesno službo božjo-zadušnico za pokojnim ravnateljem zavoda Boh. Skalickyem, čegar grob se prejšnji dan lično uredili in okra-sili s cvetjem. Po končanem cerkvenem obredu so se podali na rajnikov grob, kjer se je eden od njih v imenu součencev, ki v kratkem zapustijo zavod, poslovil od njega ter položil na grob kras-en venec z napisom: »Pokojnemu ravnatelju v slovo.« Žalne svečanosti se je udeležil tudi učiteljski zbor in ostalo uslužbenstvo zavoda.

Metlika

Uboj v Radovici. V popravilo toliko, da se piše zaklani gospodar Petric, ne Petrič. Zabodli ga niso v gostilni, ampak pred njegovo hišo. Ubijalec je že pod ključem, toda po njegovi iz-povedi je bilo to vse le silobran, ker je Petric prvi napadel. Izkrvavni ni vsled rane v srcu, mar-več vsled dovodne in odvodne žile na stegnu, ki sta bili obe prerezani, kar je pokazala obdukcija. Sin leži še doma med življenjem in smrtjo in ga sploh niso prepeljali v bolnišnico, kot piše »Ju-tro«. In še nekaj je treba pripomniti v album g. dopisniku »Jutra«. Prvo, da nikar ne izzivajte, ko je vendar slova in mir v Metliki, katero so priborili ravno klerikalci. Drugo: Res je, da je okolica Radovice klerikalna, a v kulturnem oziru in vsled tega prav nič zlastna, kakor ve povedati »Ju-trova« dopisnik. »Jutra« hoče dati temu zločinu nekako politično ozadje in maha po klerikalcih. Pa bi bilo prav priporočljivo, da kmalu utihne.

16. oktober je bil sploh dan nesreč in nezdog v naši okolici. Na Vivodini je naglo umrla neka žena. Med Božakovim in Rakovcem se je utopilo neko dekle, ko se je v narasli Kolpi peljala v spremstvu treh oseb v mlino.

Stolp na naši farni cerkvi se že blesti. Ja-bolko in križ so danes že natakali. Prav ponosno se sedaj dviga prenovljeni stolp proti nebu.

Vlom v trgovino se je izvršil v noči od 24. na 25. t. m. Neznani zlikovci so zabarikadirali večna vrata v hiši Ivana Malesiča in udrl pri glavnem vходу v njegovo trgovino ter odnesli več zimskega perila in več bal. manufakturnega blaga. Škoda je znatna. Čudno pa je, da se v Metliki kaj takega zgodi, ko je naše mesto tako živahno po noči in le redko, da ni koga vsak čas na ulici.

Zagorje ob Savi

»Mlada Breda«. Kor radi premajhne dvorane mnogi niso mogli dobiti vstopnic k predstavi »Mla-da Breda« v soboto in nedeljo, bomo opereto po-navljali še v nedeljo popoldne ob pol 4 v Zagorju; na Lokah pa bo ponavljanje v nedeljo dne 6. no-vembra.

Na zagorski šoli vladajo v nekaterih razredih neznozne razmere: učiteljstvo nosi med poukom so-kolski znak, zahteva od učencev sokolski pozdrav, učenci zmerjajo drug drugega s političnimi posv-kami, tako da jih mora kaznovati učitelj, ko sam nosi sokolski znak. Stariši večine otrok zahtevamo od višje oblasti v tej zadevi pomoč. Zbiramo že to-zadevno podpise. Take razmere naravnost izživajo redukcijo itak ne preveč potrebne osemrazrednice: saj za sokolsko vzgojo imamo vendar sokolski dom.

Trbovlje

⊙ Plenarna občinska seja. V soboto, dne 29. t. m., popoldne ob 4. uri se vrši v občinski posvetovalnici plenarna občinska seja s sledečim dnevnim redom: 1. Čitanje zapisnika zadnje seje; 2. Poročilo župana; 3. Nakup Leskvarjeve hiše; 4. Oddaja del pri Leskvarjevi hiši; 5. Nakup zem-ljišča za zgradbo kopališča; 6. Prošnja g. Cegljarja za prodajo stavbne parcele na opekarni; 7. Služ-bena pragmatika za občinske nameščence; 8. Slu-čajnosti. Javne seje so pristopne vsakomur.

⊙ Samoumor. V ponedeljek jutraj je od-šla od trgovca g. Rateja, ne da bi mu naznanila odhod, njegova 16letna služkinja Leopoldina Peč-nik. Ob 7 uri jutraj so jo že izveleli v Radečah pri mostu mrtvo iz Save. Že večkrat je tožila, da ima neozdravljivo bolezen na želodcu ter se tudi izrazila, da si hoče vzeti radi tega življenje.

⊙ Kateri kraj je v verskem oziru najbolj zanemarjen? Gotovo Hrastnik, ki spada k naši občini, leži pa v dolini, ki ga brani pred dotiko s Trbovljami visok hrib. Nekateri mislijo se že dalje časa potegujejo za zidanje cerkvice in za nameščenje enega duhovnika, a do danes še brez uspeha. Dolžnost bi bila nas vseh, da priskočimo Hrastničanom v pomoč in z njimi prosimo, kar oni prosijo, da bi ta dolina v verskem oziru ne bila tako zanemarjena.

Laško

Sadna razstava. V »Slovincu« naznanjena sadna razstava: podružnice Sadjarskega društva se je dobro obnesla. Dve sobi tukajšnje šole sta bili z lepim, deloma tudi krasnim sadjem napolnjeni. Sadje je bilo razstavljeno prav okusno na mizah v ličnih, okrašenih posodah. Sadna razstava je otvoril ob navzočnosti g. okrajnega glavarja Mar-šiča, drugih odličnih osebnosti in velike množice g. Miloš Levstik, priznani strokovnjak iz Celja. Kakor je bilo pričakovati, je bila strokovnjska ocena razstavljenega sadja prav ugodna in se je celi vrsti sadjarjev prisodilo odlikovanje. V slavnostni seji v nedeljo, 23. oktobra, se je to pred-laganim sadjarjem izročilo. Poleg denarne nagrade se je trem kot najboljšim sadjarjem podelila tudi prav okusno izdelana diploma. Ti trije z diploma odlikovani sadjarji so: Alojz Cepuš iz Garbrnega

pri Laškem, Martin Žveplan od Sv. Miklavža in Vinko Lapornik od Sv. Lenarta.

Umrli je ugledna kmetica iz Harja Marija Oblak. Njen pogreb je bil v torek, 25. oktobra, popoldne ob veliki udeležbi.

Marenberg

Nakup hiše. Marenberška hranilnica je ku-pila od občine hišo nasproti trgovine g. Langor-šek, v kateri je nekaj stara šola in v kateri je dosedaj imela svoje uradne prostore, in sicer za ceno 100.000 Din.

Novo poslopje za okrajno sodnijo bi stalo po proračunu z vsemi stroški 615.000 Din in bi bilo novo, moderno poslopje, kakor se spodobi za sod-nijo. Tudi prostor je primeren. Stara hiša, v ka-terih se sedaj nahaja okrajno sodišče, davkarija, zemljiška knjiga, notarijat in zapor in je last g. Hanza Lukas, bi stala 600.000 Din. Brezstrankar-ski tržani so na vsak način za zidanje novega mo-dernega, potrebam odgovarjajočega poslopja, ki bi stalo nekaj tisoč več, pa bi bilo novo. Ubogo ljudstvo pa bi tudi prišlo enkrat do nekakega za-služka.

Novi vozni red na progi Maribor-Dravograd. Občine Vuhred, Marenberg in marenberški okr-zastop so vložili prošnjo na ravnateljstvo drž. železnice v Ljubljani, da bi vlak, ki odhaja ob 10.30 iz Maribora do Fale, vozil tudi do Dravograda, ter popoldne ob 5. uri iz Dravograda proti Mari-boru. Upamo, da bo ravnateljstvo uslišalo prošnjo in tako mnogim potnikom, posebno trgovcem zelo ustreglo.

Slovenska Krajina

Blagoslovljenje zvonov v Bogojini. Ponosni stolp nove cerkve v Bogojini je bil novega sta-novalca. V nedeljo so namreč potegnili v njega nov zvon. Enega je dobil tudi stolpič nad zakri-stijo. Blagoslovljenje se je izvršilo zelo slovesno. Nova zvonova sta bila postavljena na občinskem trgu in od tam so ju prepeljali v slovesnem po-hodu k cerkvi. V procesiji so korakali Orli, Orlice, društva in velikanska množica naroda. Oba zvono-va sta cerkvi podarjena. Večjeja je plačal g. Berden v Ameriki, druga pa Terezija Puhan iz Bogojine.

Občinske volitve. Slovenska krajina ima le-tos prvič priliko, da svobodno voli občinske svete. Popolnoma razumljivo torej je, da vlada za volitve veliko zanimanje. Vršile se bodo v drugi polovici novembra, razni agitatorji pa so že sedaj na delu.

Prekmurski katekizem odoben. Kakor se doznava, je prekmurski »Katoški« katekiz-mus, ki ga je priredil g. župnik Baša, založila pa Cirilova tiskarna v Mariboru, prosvetno minist-rstvo sprejelo v seznam šolskih knjig. S tem je uporaba dovoljena, kar je za prekmurske šole ve-likega pomena.

Dopisi

St. Jernej-Orehovica. Ze pri državnozbornski volitvah so se nekateri bali, da bi utegnili pri vo-livih vsled pogostnih volitev nastati neka utruje-nost. A borbenost se pri volitvah v trgovsko in obrtno zbornico ne pomehava niti najmanj. Vsa na-predna fronta se je koncentrirala in namerila svoje kanone na klerikalce. V bratskem objemu so se našli najbolj pravoverni samostojci ter ultra de-mokratski agitatorji. Kar dva sta se udarila v ne-deljo dne 23. oktobra iz Novega mesta ter na mo-tornem kolesu dirkala po občinah. Lov je bil sicer zelo pišel, ampak le ta okoliščina, kako si ta du-ševna žlahta gre na roke, je značilna in bo pa marsikateremu, ki dosedaj tega ni hotel verjeti, od-prla oči, da so ti ljudje vendarle eno in isto. Mi pa pravimo, to si velja zapomniti.

Ihan. Združenje vojnih invalidov priredi s sodelovanjem dramatičnega oddeska invalidov iz Ljubljane v nedeljo dne 30. okt. ob treh popoldne v Katoškem domu gledališko predstavo.

Višnja gora. Godba tuk. izobraževalnega dru-štva je preteklo nedeljo po dopoldanski službi božji v mestu priredila promenalni koncert — seveda v bolj malem obsegu. Ker se je preje zdelo, da je godba že popolnoma zaspala, smo bili sedaj nad tem nastopom res presenečeni. In to je zasluga g. Srečka Kopore, ki je prevzel vodstvo godbe in svoje roke in si prizadeva, da dvigne ugled godbe na kar najvišjo stopnjo. Res, začetek je bil bolj težak, je pa sedaj vse bolj sijajen! In to še tembolj, ker pri godbi sodelujejo sami preprosti fantje, ki žrt-vujejo toliko večerov za skušnje. Fantje, po začr-tani poti le pogumno naprej in ugled godbe vam je zagotovljen! Kot čujemo, namerava izobraž. dru-štvo v kratkem vprijeti igrokaz »Dekle z biseric« kot uvod k letošnji sezoni. Med odmori bo igrala tudi godba par komadov.

Naše dijaštvo

Redna skupščina in volitve Sveta slušateljev ljubljanske univerze. Po sklepu odborovne seje, dne 20. okt. t. l. se vrši redna skupščina SSLU dne 10. nov. t. l. v zborniški dvorani univerze ob 15 uri s sledečim dnevnim redom: 1. Otvoritev, 2. Čitanje zapisnika lanske skupščine, 3. Poročilo predsednika o delu SSLU, 4. Poročilo načelnikov sekcij, 5. Poročilo o prvem kongresu studentskega saveza v Belgradu, 6. Poročilo o kongresu CIE v Rimu, 7. Poročilo revizorjev in absolutorij, 8. Samo-stojni predlogi, 9. Slučajnosti in 10. Volitve. — Volitve se vrše v petek, dne 11. nov. t. l. v zbor-niški dvorani od 14. do 18. ure. — Vse, kar se tiče predlaganja samostojnih predlogov, kandidatnih list in imenovanja članov v volivno komisijo, je razvidno iz volivnega reda, ki je objavljen na de-ski Sveta v avli univerze. V Ljubljani, dne 27. okt. 1927. — Za svet slušateljev ljubljanske univerze: Vekoslav Iskra, predsednik, Njko Kuret, tajnik I.

Naznanila

Slov. glasbeno društvo »Ljubljana« v Ljub-ljani naznanja, da se vrši v ponedeljek dne 7. no-vembra t. l. ob 20. uri zvečer v društvenih prostori-h v Ljudskem domu redni društveni občni zbor s sledečim sporedom: 1. Poročilo predsednika, 2. Poročilo tajnika, 3. Poročilo blagajnika, 4. Poročilo gospodarja, 5. Poročilo revizorjev, 6. Volitev novega odbora, 7. Slučajnosti. Ako bi ob 20. uri ne bi občni zbor sklepčen, se vrši pol ure pozneje v istem lokalu ter s istim sporedom občni zbor v smislu § 12 društvenih pravil, ki bo sklepal na gledi na število navzočih članov. Predloge, ki jih gospodarja, 5. Poročilo revizorjev, 6. Volitev nove je prijaviti vsaj tri dni pred odboro. Tem poton se vabijo vsi društveni člani, da se udeležijo pol noštevilo obnega zbora. — Odbor.

Društveni klub. Danes otvoritev kegljaškil večerov v Rokodelskem domu. Člani-interesent vabljeni.

Trgovci in trgovski nameščenci! Danes ob 4 zvečer v mali dvoranci hotela Univera prvo preda-vanje g. Vavpotiča o aranžiranju izložb! Vstopnine ni! — Odbor društva »Merkur«.

Polzvedovanja

Našla se je zlata zapetnica. Dobi se pri kam-noseku Vodniku v Kolodvorski ulici.

Kulturni pregled

Ljubljansko gledališče

DRAMA.

Začetek ob 8 zvečer.

Četrtek, 27. oktobra: UKROČENA TRMOGLAVKA. Red A.
Petek, 28. oktobra: Zaprt.
Sobota, 29. oktobra: HLAPEC JERNEJ. Red D.
Nedelja, 31. oktobra ob 15. uri pop.: VRT EDEN. Izven.
Ponedeljek, 31. oktobra: Zaprt.

OPERA.

Začetek ob pol 8 zvečer.

Četrtek, 27. oktobra: FAUST. Red B.
Petek, 28. oktobra: TRAVIATA. Red C.
Sobota, 29. oktobra: TRUBADUR. Red A.
Nedelja, 30. oktobra: ZALJUBLJEN V TRI ORANJE. Izven.
Ponedeljek, 31. oktobra: Zaprt.

Operni repertoar: Nocoj se poje na abnoma B. Gounodova opera »Faust«. V tej predstavi nastopi kot gost (Margareta) ga. K. Staller-Stotterjeva, bivša članica opere v Brnu in dunajske ljudske opere. Partijo poje v originalu, to je v francoščini. Ostale partije poje go. Poličeva, Medvedova, ter gg. Banovec, Rumpel, Holodkov, Šubelj. Nastopi popolni balet s solistoma gđc. Wisiakovo in g. Večkom. Dirigent in režiser je g. A. Balatka. Jutri v petek se poje na abnoma C. Verdijeva opera »Traviata« z go. S. Slatin-Davidovo v naslovni partiji. Alfreda poje g. Kovač. Germonta pa kot debutant mladi srbski baritonist g. Pomorišac. V soboto se izvaja po daljšem premoru popularni »Trubadur«. V partiji Leonore nastopi tokrat kot gost ga. Zinka Vilfan-Kurc znana še iz zvečer uspešnega nastopa pri vokalnem koncertu Glasbene Matice. Predstava bo za abnoma A. V nedeljo se vprizori v tretji senzaciji dneva: »Zaljubljen v tri oranže« od Prokofjeva.

Mariborsko gledališče

Četrtek, 27. oktobra ob 20. uri: PYGMALION. Ab. B. Kuponi.
Petek, 28. oktobra: Zaprt.
Sobota, 29. oktobra ob 20. uri: BAJADERA. Ab. A. Znižane cene. Kuponi.

Celjsko gledališče

Četrtek, 27. oktobra ob 8. uri: MOGOČNI PRSTAN. Šolska predstava ob znižanih cenah.
Nedelja, 30. oktobra ob pol 4. uri pop.: MOGOČNI PRSTAN. Ljudska predstava ob znižanih cenah.

Milčinskega narodna pravljica »Mogočni prstan«, ki je že dvakrat napolnila gledališče do zadnjega kotlička, se vprizori še dvakrat in sicer v četrtek kot šolska predstava in v nedeljo popoldne kot ljudska predstava. Da omogoči tudi najrevnejši mladini posej gledališča in par uric neskaljenega veselja, je uprava gledališča določila sledeče cene za šolsko predstavo: Ložni sedeži 8 Din. Partnerni sedeži 8 Din. Gajerjski sedeži: 5 Din. Stojišča 2 Din. Za nedeljsko ljudsko predstavo, ki se prične točno ob pol 4 popoldne, velja kakor običajno 25% popust na vse prestore. Apeliramo na vse one, ki te igre še niso videli, da posetijo to predstavo. Zveza z vsemi vlaki zelo ugodna.

Kot prihodnja premijera se pripravila Raupachova znana in priljubljena žaloigra »Mlinar in njegova hči« v docela novi inscenaciji in režiji g. rav. V. Bratine, ki igra obenem glavno vlogo mlinarja Črnota. Predstava bo izven abonementa v sredo dne 2. novembra na vernih duš dan ob 20. uri zvečer.

Ljudski oder

v Ljubljani

Nedelja 30. oktobra ob 3 popoldne: MLINAR IN NJEGOVA HČI.
Torek, 1. novembra ob pol 8. uri zvečer: MLINAR IN NJEGOVA HČI.

Glasba

Cerkveni Glasbenik, 1927, št. 9—10, je izšel s sledečo vsebino: Dr. Fr. Kimovec: Slovensko cecilijanstvo; dr. Josip Mantuani: Janez Pierluigi iz Palestrine; Fran Ferjančič: Monsignor Mih. Arko; Anton Jobst: Prijateljem »Cerkvenega Glasbenika«; Roman Pahor: Zopet dvojje novih orgel; Ivan Mercina: Priporočljiva omejitev v uglaševanju cerkvenih zvonil; Franc Kramar: Katere stare cerkvene pesmi z napeti sem zapisal med slovenskim narodom? — Vinko Vodopivec: Avtorsko pravo; Organistovski zadeve; Franc Klančnik: Organist ali cerkvenik; Fr. Klančnik: Orgle v mariborski škofiji; St. Premrl: Koncertna poročila; Dopisi: Iz Hrušice v Istri, iz Mekini, Loškega potoka, Vrhnike, Veržaja, Rume; Oglasnik za cerkveno in svetno glasbo: Martin Železnikovih sedem evharističnih pesmi, Vinko Vodopivec: Kovačev študent, Zorko Prelovčev moški zbor »Slava delu«, Josip Pavličev mešani zbor s klavirjem »Lenka«, Ciril Pregljevih 30 troglasnih zborov, Emil Adamičev Oče naš, Ferdo Juvančeva Budnica; Naši glasbeni listi; Razne vesti; To in ono: Fr. Kramar: Še nekaj slovenskih cerkvenih skladateljev; Darovi za »Cerkveni Glasbenik«; Glasbeno zrnje; Listnica uprave; Naše priloge; Popravek. — Glasbena priloga prinaša Josip Klemenčičev moški zbor »Večna luč naj mrtvim svetlo«, posvečen Manom Cecilijanskega društva ob 50letnici, dr. Anton Dolinarjev mešani zbor z orglami »Prošnja« in Anton Jobstov mešani zbor z orglami »Dragih vseh najdražji ti!«. Poleg glasbene priloge ima

Sport

Prvenstvene tekme 30. t. m. V nedeljo 30. t. m. se bodo odigrale v V. kolu prvenstvenih tekem sledeče tekme: Slovan : Primorje, Slovan re. : Primorje rez., Ilirija rez. : Jadran rez., Krakovo : Svoboda, Panonija : Reka. Tekma Ilirija : Jadran bo z ozirom na finale državnega hazenskega prvenstva najbrže odgodena na kasnejši termin.

SK Ilirija, nogometna sekcija. Danes, v četrtek ob 16. uri trening na dva gola za I. moštvo in rezervno. — V soboto, 29. t. m., ob 18.30 važen sestanek I. skupine v klubski sobi v kavarni »Evropac«; obenem seja sekcijanskega načelstva. — Natelnik.

Slovan : Rapid (Celovec) 9 : 3. Preteklo nedeljo je nastopilo nogometno moštvo SK Slovana v Celovcu proti tamkajšnjemu Rapidu. Pokazalo je dobro in efektivno igranje zmagalo v visokem razmerju 9 : 3. V posebno dobri formi so bili v moštvo Čirovič (dosedanji Ilirijan), branilec Flak in srednji half Volkar.

ta številka priložen še drugi del Kazala spisov, člankov, dopisov in poročil, natisnjenih v »Cerkvenem Glasbeniku« od leta 1878. do leta 1926. Sestavil dr. Josip Mantuani. »Cerkveni Glasbenik« stane letno 40 Din. za dijake 25 Din. Posamezni iztisi zadnje glasbene priloge se dobe pri upravi po 3 Din. Uredništvo in uprava: Ljubljana. Pred škofijo 12. I. Letošnji letnik je še ves na razpolago razen lista št. 1—2, ki je pošel.

Šediv:

Značilna beloruska knjiga.

Beloruska Prosvetna zveza, ki se imenuje »Bielaruski Institut Hspadarki i Kultury« je izdal v Vilni v cirilici zbirko lirskih pesmi beloruskega pesnika Fr. Hryskiewiča pod naslovom »Wiesnawja melody« (Pomladanske melodije). Knjiga je važna tudi za Slovence, ker se v njej prvič javlja vpliv slovenske književnosti na belorusko.

Francisk Hryskiewič se je učil pri beloruskih, poljskih, ruskih, ukrajinskih, čeških in slovaških pesnikih. Ruski in poljski vplivi se kažejo ne samo v jezikovnem zakladu, temveč tudi v rimah, kar je včasih pesmi v škodo. Zakaj v polščini je n. pr. dobra rima šmer — zwier, v beloruščini in v njeni izgovorjavi pa je taka rima napačna. Največje sledove v Hryskiewičevi poeziji pa so zapustili slovenski pesniki Prešeren, Gregorčič in Zupančič.

Za slovenski narod je zvedel Hryskiewič v Cirilometodjski ligi v Prahi, kjer zastopa belorusko cirilometodjsko izobraženstvo. Tu je spoznal, da je slovenska preteklost zelo podobna beloruski zgodovini. Kakor beloruski je ravnotako tudi slovenski narod sedaj razkasan med tri države. Z občudovanja vredno žilavostjo se bori slovenski narod pod tujim jarmom za svoj obstoj. Kljub tem borbam pa imajo Slovenci še toliko energije, da odločno posegajo tudi v usodo severnih slovaških narodov, zlasti na polju cerkvenega zedinjenja in kulturnega zblizanja. Slovence je tem bolj vzljubil, ko mu je postalo znano, da pripada slovenskemu narodu tudi prof. dr. Grivec, čigar delo vedo severni Slovani bolj ceniti kot Slovenci. Da bi slovenski narod še bolj spoznal, je segel že tudi po njegovi književnosti. Ravno takrat je pripravil belorusko zbirko prevodov lirskih pesmi iz vseh zapadnih in severnih slovaških narodov. Pod vplivom slovenskega pesništva pa je raztegnil svoj načrt na vse slovaške narode. A preden je uredil te svoje prevode za tisk, je nastala zopet precejšnja zbirka lastnih pesmi, ki so izšle v omenjeni knjigi pred njegovimi prevodi.

Hryskiewič je doma v najzapadnejšem delu beloruskega ozemlja, ki si ga prisvajajo Poljaki in kjer bje beloruski narod obupen boj za svoj narodni obstoj. Belorusi so kot narod zelo mladi. Šele po ruski revoluciji l. 1905, je dovolila carska ruska vlada, da se smejo Belorusi priznavati za svoj narod in tiskati knjige v svojem jeziku. Tak mlad, svež, po svobodi hrepeneč narod se težje prenaša, da ga v boljševeški Belorusiji pritiskajo ruski boljševiki v političnem oziru, Poljaki pa mu odjemajo narodne in verske pravice ter mu tudi gosposdarsko ne dajo kvišku. Vseled tega ni čudno, če Hryskiewič prvi del svojih pesmi posveča domovini. Nekatere domoljubne pesmi se zde kakor beloruska preposneta Gregorčičevih patriotskih pesmi. »Rus Biela« (Belorusija) zelo spominja na Gregorčičevo »Domovini«.

Drugi del obsega ljubavne pesmi, kjer se opaža Peršernov in Zupančičev vpliv. Nekatere izmed njih so pravi biseri. kakor n. pr. »Slavačica« (Slovakinja) in pesem posvečena M. Š. Tudi v tretjem delu »Pawely« (Različne pesmi) je nekaj res dobrih pesmic.

Hryskiewič se še sedaj najbujneje razvija. Njegovo dosedanje delovanje, zlasti pa zbirka »Wiesnawja melody«, sta mu pripravili mesto v zgodovini beloruske književnosti, ki bo morala odeslej poznati tudi največje slovenske pesnike. G. Francisk Hryskiewič je pa tudi priznan beloruski publicist in časnikar. Kot naročnik »Slovenca« pazno zasleduje življenje slovenskega naroda in se je že večkrat zavzel v beloruskem časopisu za naše brate v Italiji. Zato »Slovenec« prav vroče pozdravlja prvi literarni izraz slovensko-beloruske vzajemnosti.

»Umjetnost«, VI. in VII. zvezek. Izšel je novi zvezek »Umjetnost«, ki jo izdajajo sekcije »Uduženja jugoslov. grafičnih umetnikov« v Zagrebu in Ljubljani. Domalega cela dvojna številka je posvečena 70letnici velikega srbskega slikarja gosp. Uroša Predića v Belgradu. »Umjetnost« tako nadaljuje svojo nalogo, da zbere v kolo vse tiste umetnike, ki sodelujejo v srbski, hrvatski in slovenski umetnosti. Razen tega prinaša »Umjetnost« v vsaki številki po 2—3 izvorne lesoreze ter stane letno samo 100 Din, izhaja pa osem- do desetkrat na leto. Naročniki »Umjetnosti« dobe za božič izvirno litografijo kot dar uredništva. »Umjetnost« se naroča pri tajništvu »Uduženja Grafičnih Umetnika«, Zagreb, Gjorgjičeva 17/II. — Vsebinska zadnja zvezka je sledeča: Priloge: Saša Šantel (Ljubljana): Portretna studija, orig. lesorez; Hinko Smrekar (Ljubljana): Osabnost, orig. lesorez; Reprodukcia v tekstu: Uroš Predić: Pilat pred Pilato, Rojstvo Kristovo Jezus, Sv. Janez Krstnik, Mati božja z malim Jezusom, Neverni Tomaž, Poveljanje, Jezus daje vid slepim; t. Ferdo Kovačević: Vrbik. Dva portreta iz zbirke Puhaločiča. Tekst: Uroš Predić. povodoma njegove sedamdesetgodišnjice (A. Kulvi); Izviren bakropis in lesorez (M. D. Gjuric); t. Ferdo Kovačević (Stanko Raj). Umetniška kronika; II. Internacionalna umc. izložba na Rijeci; Ljubljansko pismo; Izložbe u Češkoh; Iz zbirke Puhaločiča; I. mapa jugoslovenskih »Ex Libris«.

PODNEBJE V AMSTERDAMU.

Sportniki, ki bodo imeli dosti časa in denarja, bodo lahko prišli že precej pred olimpiado v Amsterdam in bodo imeli ugodnost, da se privadijo tamošnjemu podnebj. Prebivalec kontinenta, ki pride na morje, občuti takoj spremembo v svoji konstituciji in v telesnem počutju. Za navadne popotnike to še ne pride toliko v poštev, tembolj pa za atlete, in je večkrat neposredni vzrok sicer nerazumljivih sportnih neuspehov. Podnebj v Amsterdamu je izredno vlažno in močno spremenljivo. Pride k temu še okolnost, da leži Amsterdam 2 do 4 m pod morsko gladino in je trajno pod zelo visokim zračnim pritiskom. Prve dni si zelo truden in zaspan, lačen pa nič; včasih se ti tudi temperatura zelo dvigne. Ko to premagas, si seveda dober. Če bo že res kdo od nas šel v Amsterdam, mu priporočamo kot pripravljani trening dolge sprehode v hudi megli in v hudem dežju. Prilike za to je v Ljubljani več kot preveč. Na močni zračni pritisk se pa pri nas ne boš mogel navaditi in boš moral biti v Amsterdamu vsaj en teden pred olimpiado. Od atletov tekmovalcev, ki bodo prišli v Amsterdam, so glede podnebj najbolj na dobrem Indijci, Japonci,

sportniki iz južnih Zedinjenih držav ob Misisipiju, iz nekaterih delov Avstralije in Kitajske, iz ravnih delov Anglije itd. Holandcem, ki bi bili v tem oziru seveda najbolj favorizirani, pa manjka sportna višina, in je privajenost na podnebne razmere ne more nadomestiti.

SVETOVNI REKORD V VIŠINSKEM POLETU.

Sleparija Callizova je zbudila zanimanje za višinski aeroplanski rekord. Dvakrat se je Callizu posrečilo, da je svet prevaral, tretjič so ga pa le ujeli. Svo pisali o tem. Svetovnorekordni uradni seznam višinskih poletov brez obremenitve in brez sopotnika obsega doslej 27 registracij in nam ka-

Višina	Leto	Aviatik	Tip aeroplana
1. 155 m	1909	Lathan — Franc.	Antoinette
2. 300 "	1909	Wright — U. S. A.	Wright
3. 453 "	1909	Lathan — Franc.	Antoinette
4. 1000 "	1910	Lathan — Franc.	Antoinette
5. 1200 "	1910	Paulhan — Franc.	Farman
6. 1335 "	1910	Brookins — U. S. A.	Wright
7. 1384 "	1910	Lathan — Franc.	Antoinette
8. 1900 "	1910	Brookins — U. S. A.	Wright
9. 2012 "	1910	Drexel — U. S. A.	Blériot
10. 2582 "	1910	Morane — Franc.	Blériot
11. 2587 "	1919	Chavez — Franc.	Blériot
12. 2780 "	1910	Wynmalen — Fr.	Farman
13. 2880 "	1910	Drexel — U. S. A.	Blériot
14. 2960 "	1910	Johnston — U. S. A.	Wright
15. 3100 "	1910	Legagneux — Fr.	Blériot
16. 3177 "	1911	Loridan — Fr.	Farman
17. 3190 "	1911	Felix — Fr.	Blériot
18. 3910 "	1911	Garros — Fr.	Blériot
19. 4900 "	1912	Garros — Fr.	Blériot
20. 5450 "	1912	Legagneux — Fr.	Morane-Saulnier
21. 5610 "	1912	Garros — Fr.	Morane-Saulnier
22. 5880 "	1913	Perreyon — Fr.	Blériot
23. 6120 "	1913	Legagneux — Fr.	Blériot
24. 10083 "	1920	Schröder — U. S. A.	Lepère
25. 10518 "	1921	Mac Ready — U. S. A.	Lepère
26. 10741 "	1923	Lecoite — Fr.	Nieuport
27. 11145 "	1923	Lecoite — Fr.	Nieuport

Marsikaj zanimivega vidimo v tem seznamu. Na primer, da je po zgledu Blériota tudi Morane postal iz pilota tovarnar. Ali pa, da je Amerikanec Drexel dosegel svoja dva rekorda s francoskim aeroplanom itd. Hkrati nam seznam pove, kako je poglala vojna rekord kvišku, od 6120 m v l. 1913. na 10.083 m v l. 1920. Sicer bi bil pa razvoj isti, tudi če bi vojne ne bilo: v seznamu nimamo nobene vmesne letnice med 1913 in 1920. Od 1920 nadalje pa kar nekam stojimo; tudi če sprejmemo Readyja, je ves prirastek let 1920 do 1926 samo 1713 metrov. Le Callizu je bilo usojeno, da se je »zlagale« do višjih višin.

Od Soče do Piave.

Iz dnevnika vojaka slovenskega planinskega polka.

Petek, 26. oktobra 1917.

Ob treh zjutraj se je že začela peklenska godba. Ob devetih je bila na višku. Občutki, ki prešinjajo človeka, so nepopisljivi. Toda naši so hušji — Lahji so obmolknili. Fajti hrib, že stokrat in stokrat razbičan, je znova krvavel. Vse v dimu! Kamenje, prst, žične ovire — vse je premetalo. Mine in torpedi so delali... V zraku aeroplani s strojinicami. Ves hrib je dobesedno posut z raznimi izstrelki. Kdor to vzdrži, ni več božji. In res se je udalo na Faitem hribu 3200 Italijanov. Niso mogli vzdržati. Na naše artileriste najbrž upljavajo depeše: Kanal zavzet, 27.000 Italijanov ujetih, 380 topov zaplenjenih! Pri teh poročilih tudi mi nismo ravnodušni, Italijani gar-

že hkrati izredni razvoj in izpopolnitev aeroplana: tekem 14 let je narasel rekord od 155 metrov na 11.145 m. V seznamu so z 19 imeni najbolj zastopani Francozi, poleg njih opazimo samo še Amerikance, z 8 imeni. Sedaj velja kot rekord polet Francoza Sadi Lecoitea, ki ga je napravil 30. okt. 1923 z 11.145 metri. Sicer se je povzpel Amerikanec Mac Redy 29. jan. 1926 v višino 11.796 m, s Mednarodna aviatična zveza tega rekorda še ni priznala. Absolutno najvišje višine pa ni dosegel aeroplan, temveč prosti zrakoplov, ki ga je vodil ameriški kapitan Grey v letošnjem juniju do višine 12.872 m. Podamo seznam dosedanjih rekordov:

Turistika

Slovensko planinsko društvo objavlja, da se vrši njegova I. redna skupščina dne 30. oktobra v hotelu Union v beli dvorani (l. nadstropje), a ne na verandi, kakor je bilo prvotno objavljeno. V pojasnilo se pripomni, da tvorijo skupščino samo delegati. Delegate osrednjega društva je v smislu sklepa občnega zbora imenoval Osrednji odbor. Delegati naj se blagovoljivo polnoštevilno udeležijo zborovanja. Ako je kdo zadržan, naj izroči pooblastilo drugemu delegatu.

bani — ali ni to sijajno! Otvoril se je »parlament« in razmotrivali smo, ali bo naš polk šel v Gorico, ali kam drugam. V tem pride ordonanc in javi, da Italijani zapuščajo pozicije. Obenem smo prejeli naročilo, da naj pospravimo in čakamo na odhod. Toda to je bilo še preuranjeno, ker Lahji so se res umikali, toda pustili so še močne oddelke v pozicijah, ki so pridno rabili strojnice. Poslane so bile nadnje močne patrole, da bi jih udušile.

V noči smo prejeli vse mogoče stvari za želedec, tudi vino. Tam zadaj hočejo zaloge sprazniti, da ne bodo preveč vlačili s seboj... S tem smo pa najbolj zadovoljni mi, ker nam tudi v strelnih jarkih niso dajali penčke, ampak močnik, ki je bil zelo redek. (Dalje.)

dala. Ko mu je to pritrdila, je Notaras nenadoma segel pod blazino, potegnil samokres in z besedami: »Potem greš tudi ti z menoj« dvakrat ustrčil na Heleno, ki se je takoj mrtva zgrudila. Inž. Notarasa so aretirali, ker so pa zdravnik izjavili, da bo živel k večjemu še 14 dni, so ga pustili v bolnišnici.

Gospodična Dorange, ki je šla iz Pariza v Berlin na konju

JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI priporoča:

Radio. Osnovni pojmi o radiotehnikah s 214 slikami k besedilu. Spisal prof. Leop. André. Broš, Din 60, vez. Din 76.
Parni stroj in parna turbina. Knjiga za strojnike in obratovodje. — Spisal inž. Gvidon Gulič. Vez 80 Din.
Parni kotel. Navodila kurjačem, posestnikom parnih kotlov in delovodjem. Spisal inž. Gvidon Gulič. Vez. 30 Din.
Ojačen beton. Učna knjiga za stavbne šole in za stavbne obrtnike. Spisal inž. Jaroslav Foerster. Cena 12 Din.
Praktična perspektiva. Spisal inž. arh. Rado Krezar. Cena 43 Din.

Gospodarstvo

Organizacija prodaje hmelja.

Iz Zorca smo prejeli naslednji članek, ki razpravlja o izredno važnem vprašanju. Glede zamisliti načina prodaje se popolnoma strinjamo Op. uredn.

Vsako strokovno predavanje o hmeljarstvu se sklone ponavadi takole: »Slišali ste, kako se hmelj prideluje in v zdrav ohrani. Najvažnejše za uspešnost hmeljarstva pa je poleg tega seveda prodaja pridelka. Ta posel je silno zamotan in težko je dati kolikor toliko dober nasvet, zato prepuščamo prodajo hmelja hmeljarjem samim.«

V letih, ko se je pridelalo malo blaga in so se kupci kar pulili za blago, je bilo vsakomur lahko za povprečno dobro ceno vnovčiti svoj pridelek. Sedaj pa so se pričela huda leta težkega boja za obstanek hmeljarjev. Povsod gledajo, kako bo treba delati, da se doseže čim več uspeha.

Kakor so se strinili pivovarji na eni in kupci na drugi strani v močne zveze, ravno tako zahteva resnost položaja, da se strnejo vsi hmeljarji posameznih okolišev v močne organizacije v svrhu prodaje težko pridelanega blaga. Premalo smo imeli do sedaj hmeljarji smisla za skupnost, za združništvo, a ravno v združništvu je moč. Videli smo, kako so pred desetletji drli razni vaški skopuhi svoje uboge dolžnike, zahtevajoč od njih 20, 25 in še več procentov.

Tu pa je nastopil Raiffeisen s svojimi združnimi hranilnicami in posojilnicami in ponehalo je silno odiranje, ki je spravilo marsikatero kmetijo na boben. Ravno tako se bo godilo hmeljarjem in bodo imeli še naprej le posamezniki masne dobičke od njihovega težkega dela, če ne bodo razumeli zgrabiti ugodnega trenutka in strniti svojih vrst.

Dokler bo prodajal vsak hmeljar posebej svojih par stotov in nasedal raznim bajkam in lažem brezvestnih kupcev in mešetarjev, dokler bo več ali manj prikrito prosil kupca, da naj kupi njegovo blago, ba težko prodajal po dobrih cenah. Treba je, da se da vodstvo vse trgovine v eno roko, tako da ne bo po posameznih vaseh napredaj na sto krajih stotine stotov, temveč da bo na enem samem kraju, v eni sami roki usoda 10.000 stotov, t. j. pridelka celega okoliša. Edino tako se lahko določajo in regulirajo cene. Tamkaj so zbrani vzorci iz celega okoliša, poleg prvovrstnega tudi drugovrstno blago, saj iščejo različni kupci različno blago. Za vodstvo take zadrage je pa treba poštenega, trgovsko visoko izobraženega moža, ki ima zveze s svetom.

Kje bomo pa dobili takega človeka, bodo vprašali naši ljudje, in kako ga bomo plačali. Vsak savinjski hmeljar pa ve, da ima Savinjska dolina takega moža, ki je pripomogel s svojim znanjem in poštenjem hmeljarjem od težkih milijonov, trgovini, posebno neredni, pa je bil vedno trn v peti. Kako ravno letos dviga ta trgovina glavo in se odkrito veseli, da je nevarnost zanj od te strani za vedno minila. Savinjsčani še niso pozabili na silne usluge, ki so jih prejeli od tega moža — poštenjaka!

Kako ga bomo pa plačali? Vsak hmeljar ve, da mora prepustiti posredovalcem, prekupevalcem in drugim izkoriščevalcem, vsakemu po par dinarjev od vsakega kilograma, ki jih sicer plača kupec, a trpi jih prodajalec-hmeljar. Teh par dinarjev od kilograma ali par sto dinarjev od sto kilogramov ali par 100.000 Din pri 1000 stotih bo krilo vse stroške. Tako bo odzeta hmeljarjem težka skrb, kako in komu bi prodal svoje blago, da bi dosegel čim več uspeha in bi se otresele raznih zakotnežev.

Ustroj »Zadrage za prodajo hmelja« bi bil morda sledeči: Hmeljarji izvolijo v vsaki vasi po enega zastopnika, ki izvolijo izmed sebe ožji odbor. Ta stopi v stike z g. Vinkom Vabičem in ga

naprosi v imenu večine savinjskih hmeljarjev, da bo naš posrednik med inozemskimi trgovskimi in pivovarniški krogi. Vsak hmeljar, ki želi postati član »Z. z. p. h.« se priglasi in predloži začetkom sezijske blagu odgovarjajoč vzorec z željo, kdaj bi bil pripravljen prodati svoj pridelek. Tako ne bo nič nepotrebnega letanja in trgovci bodo lahko hitro krili svoja naročila. Najvažnejša je seveda pri vsem tem določba, da se zaveže vsak zadrugar, da ne bo prodajal svojega blaga nobenemu trgovcu, ki se ne izkaže s potrdilom od zadrage, da kupuje v soglasju z njo.

Ne borimo se vsi proti pravi trgovini, pomesti hočemo le z žalostnimi izrodki iste. Naši trgovci so se sicer organizirali v Sekciji hmeljarskih trgovcev pri srezkem gremiju v Celju. Če je bilo to v korist hmeljarjev, zelo dvomimo, saj ni bilo niti v njihovo lastno korist. Celo stvar so prenesli enostavno s Češkega, kjer so letos tudi ustanovili Hmeljski gremij. Naši so pa pozabili pri tem, da ima Češka staro hmeljsko trgovino, dočim nedostaje pri nas celo za odborniška mesta resničnih trgovcev. Večina naših »trgovcev« so le delavci tujih trgovcev, katerim želijo za par dinarjev provizije kolikor mogoče po ceni spraviti blago v roke. Da so jim pri tem interesi hmeljarjev deveta briga, menda ni treba poudarjati. To je sploh najtemnejša plat hmeljarstva, o kateri bi lahko napisali folijante.

Ravno tako nismo proti Hmeljarskemu društvu. To naj ostane še nadalje kot vrhovna institucija za pouk hmeljarjev glede obdelovanja in obrambe rastlin. Tu ni treba nikake reorganizacije, nikari pa celo cepitve iz itah šibkih sil. Samo malo zboljšati in spopolniti je treba cel aparat, kot se je že večkrat poudarjalo.

To bi bili glavni obrisi naše bodoče »Zadrage za prodajo hmelja«. Na naprednih hmeljarjih je sedaj, da izvedete to idejo v podrobnostih. Vem, da bo nastal vsled teh odkritih besed silen vik in krik, posebno pri trgovcih. Da bodo skušali osmešiti celo idejo: nezmisl, idealist!

Hmeljarji! Ne ustrašite se jih, saj veste, da hočejo ti kričati le sebi dobro. Saj ste posebno zadnja leta in letos videli, kdo je bil, je in bo vaš prijatelj. Čisto z novega je treba začeti graditi. Temeljni kamen že imate! Začnimo torej s to ponosno stavbo, da bodo imeli od nje korist še pozni rodovi!

Konkurz je razglašen o imovini Matije Trebarja, trgovca s čevlji v Ljubljani. Konk. komisar svetnik Jakob Antloga, upravnik mase dr. Albin Smole; prvi zbor upnikov 12. nov., ugotov. narok 31. dec.; rok za znižavo terjatev 18. dec. — Imel je dve trgovini: prvo na Sv. Petra cesti 6 ter v Prešernovi ulici 30.

Kolektivno posojilo jugoslovanskih mest. Amsterdamski bankir Pigeon Albert, ki se mudi kot zastopnik neke angleške finančne skupine, je izjavil o posojilih naših mest na londonskem trgu: V Jugoslaviji je polno agentov, ki ponujajo posojila. Treba je upoštevati, da resni finančni krogi ne pošiljajo agentov. Jugoslovanska mesta lahko dobe posojila v funtih, ampak skupaj, zanje pa mora garancirati naša država. Drugače je nemogoče dobiti posojilo.

Borza

Dne 26. oktobra 1927.

DENAR

Današnji devizni promet je bil v Ljubljani nekoliko večji; privatnega blaga je v večini deviz dovolj. Italija zaključena po 310.275, Pariz 224, New York den. 56.73, bl. 56.735, Praga bl. 168.40. Narodna banka je intervenirala v devizah Curih in deloma Dunaj, London ter Berlin. Promet je bil največji v Curihu, na Dunaju in v Londonu.

Ljubljana. Amsterdam 22.885—22.915 (22.885), Berlin 13.545—13.575 (13.56), Curih 10.94—10.97 (10.955), Dunaj 8—8.03 (8.015), London 276.25—277.05 (276.65), New York 56.73—56.735, Pariz 223—225 (224), Praga 168.40 bl., Trst 309.375—311.375 (310.375).

Zagreb. Amsterdam 22.840—22.906, Berlin 13.55—13.58, Curih 10.94—10.97, Dunaj 8—8.03, London 276.25—277.05, New York 56.635—56.835, Pariz 222.25—224.25, Praga 167.99—168.79, Trst 309.41—311.41.

Curih. Belgrad 9.13, Berlin 128.65, Budimpešta 90.65, Bukarešt 8.20, Dunaj 73.17, London 25.2525, New York 518.5, Pariz 20.355, Praga 15.36, Trst 28.31, Sofija 3.76, Varšava 58.25.

Trst. Belgrad 32.23—32.25, Curih 352—354, London 89.13—89.16, New York 18.27—18.28, Pariz 71.70—71.90, Albanija 355.20—361.20.

Dunaj. Devize: Belgrad 12.49875, Kodanj 189.75, London 34.4875, Milan 38.64, New York 708.2, Pariz 27.8, Varšava 79.4. Valute: dolarji 606.6, angleški funti 34.435, lira 38.0, dinar 1241, čkoslovaška krona 2098.5.

Dinar: New York 176.05, Berlin 7.37, London 276.60.

VREDNOSTNI PAPIRIJ.

V Ljubljani zaključena Ljublj. kred. zopet po 135, Praštediona se je nadalje dvignila na 910 den. Vojna odškodnina v Zagrebu zopet popustila. Bančni papirji v Zagrebu čvrstejši: Jugo 93, Hipo 56.57, Praštediona zaključena po 905.

Ljubljana. Vojna odškodnina ult. dec. 405 bl., Celjska 164 den., Ljublj. kreditna zaklj. 135, Praštediona 900, 905, 910 den., Kred. zavod 160 den., Vevče 185 d., Kranj. ind. 375 d., Ruše 290—300, Stavnica 56 den., Sešir 104 den.

Zagreb. 7% invest. posoj. 83.75—84, agrari 53.5—54.5, vojna odškodnina 395—395.5, dec. 399.5—400, Hipo 56—57, Jugo 93, Praštediona 905, Lj. kred. 135, Šečerana 610, Drava 585, Slavonija 14, Trbovlje 472—476, Vevče 135—136.

Trst. Adria 183, Assicurazioni Generali 4.680, Cosulich 197, Riunione adriatica A. in B. 2340, Tripovich 359, Split cement 227, Lloyd 763, Dalmatia 96.10, Oceania 96.

Dunaj. Podon.-savska-jadran. 82.3, Zivno 100.5 Hrv. esk. 11.05, Jugo 11.25, Alpine 46.8, Greinitz 5.6, Leykam 11.7, Trbovlje 58.25, Gutmann 26, Slavonija 1.52.

BLAGO:

Ljubljana. Les: Deske smreke-jelka monte od 28 in 44 mm, od 16 cm naprej, fko v. meja 1 v. po 490; zaklj. 1 vag.; tendenca neizpremenjena. Povpraševanje je za: borove brzoj. drogove 7 m, premer v vrhu 14—16; teh 35%—40% 8 m 15—17, teh 35—40 9 m 15—17, 10 m 16—19, 11 m 16—19, 12 m 16—19; teh vseh 25%, za 7 kub. m fko vag. n. p. Staj. 200 den., nadalje 50.000 kom. buk. prago. dobava mes. 6—7000 kom., pričenši z nov 1927, I. 2.60 m 0.25×0.15, II. 2.60 m 0.26×0.14, III. 2.60 m 0.24×0.16.

Dež. pridelki (vse samo ponudbe, slov. post., dob. prompt, plač. 30 dni, ml. tar.): Pšenica 78—79 kg, 2%. bč. 337.5—340, nov. 340—342.5, sr. 335—337.5, slav. 332.5—335, koruza bač. 245—247.5, nav. vozn. 242.5—245, um. suš. 240—242.5, nav. voz. 235—237.5; moka 0 g vag. bl., plač. po prejemu 480; zaklj. —; tendenca mirna.

Novi Sad. Pšenica 78—79 kg, bač. 287.5—290, ban. 282.5—285, sr. 285—290; rž bač. 72 kg, 2%, 280—290; oves bač. 210—212.5, ban. 205—207.5, sr. 210—212.5, slav. 210—212.5; koruza bač. 205—207.5, n. 200—202.5, n. 12—1 190—192.5, n. 3—4 210—212.5, bela 2—3% 1—2 215, beli 3—4 227.5—230, ban. 202.5—205, n. 11—12 185—190, sr. 205—207.5, n. 12—1 190—192.5, suš. 200—202.5; fižol bč. beli 370—380, sr. beli 370—380, bač. prebran 390—400; moka bačka 0 g 415—425, 2 395—405, 370—380, 6 315—325, 7 260—270, 8 200—205; otrobi bč., slav., sr. 170—175, bač. za 11—12 180. Tendenca: neizpremenjena. Promet: 11 pšenice, 1 ječmena,

23 koruze, 8 moka, 7 otrobov, 1 ovsa, skupaj 51 v. **Dunaj.** 26. okt. Pšenica 89.40, marchfeldska 86—40, tiska 81—83 kg, 43.5—47, ogr. 79—80 kg 41.75—42.25; rž marchfeldska 38.75—39.25, Wiener Boden 38.25—38.75, ostala 37.5—38, gradučanska 38.5—38.75, ogr. 38—38.25, Pester Boden 38.5—39; ječmen izbran 41—44.5, ogr. 37—42, I. 39—41, srednji 37—39, klajni 32.5—34; koruza 27.5—28; oves tuz. 30.75—31.25, ogr. 32.25—32.5.

Budimpešta. 26. okt. Tendenca čvrsta. Pšenica okt. 30.08—30.38, zaklj. 30.36—30.38, marec 32.08—32.22, zaklj. 32.20—32.20; rž okt. 28.40—28.80, zaklj. 28.60—28.60, marec 30.08, 30.26, zaklj. 30.24—30.26; koruza maj 24.94—24.96, zaklj. 24.96—24.98.

Chicago. 26. okt. Pšenica vzdržana tendenca dec. 124.125, marec 127.75, maj 129.75; koruza vzdržana tendenca dec. 83.375, marec 87.75; oves komaj vzdržana tendenca dec. 46.625, marec 48.625; rž dobro vzdržana tendenca, kurzi napredujejo, marec 100.75.

Prijateljski nasvet.

»Vedno mečeš denar za zobozdravnika. Bi se raje udeležil kakega volivnega shoda, pa ti bodo gotovo izbili kak zob popolnoma brezplačno.«

*

Stara mati je prikrat gledala nogometno tekmo, kjer je igral tudi njen vnuk. Ko je videla, kako padajo nogometaši na opolzkih tleh, je zavpila: »Mirkec, če misliš pasti, glej da ne padeš nazaj. Ko sem ti na zadnji strani hlače krpala, sem pozabila šivanko ven vzeti, je še sedaj v hlačah.«

*

Starega vojaka je povozil avtomobil. V bojnišnici so ga takoj narkotizirali, ker je bila takojšnja operacija nujno potrebna. Ko se je vojak zavedel, se mu je čudno zdelo, zakaj imajo zastonj na oknu zagrnjen, dasi je bil dan. Poklical je strežnico. »Ali se dobro počutite?« ga vpraša strežnica. »Kot riba. A zakaj pa ste okno zagrnili?« »Veste, to je pa tako Medtem ko ste bili v ometli, je onkraj ceste nastal požar in bali smo se, da bi, če bi se prekmalu zbudili, mislili, da se je operacija nesrečno končala.«

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani, dne 26. oktobra 1927.

Višina barometra 308.8 m

Opazovanja		Baro- meter	Toplota v C°	Rel. vlaga v %	Veter in brzina v m	Oblač- nost 0—10	Vrsta padavin		Vredn. temp	Vredn. tlač
kralj	žns						ob opazovanju	v mm do 7h		
Ljubljana	8	771.5	3.4	100	mirno		megla		13.2	2.8
Maribor	x	769.8	7.0	84	SW 8	0			14	3
Zagreb		770.4	5.0	98	S 2		megla		15	4
Belgrad		771.6	7.0	91	mirno	0			14	4
Sarajevo		771.8	2.0	99	mirno	10	megla		11	2
Skopje		769.6	8.0	92	mirno	3			15	4
Dubrovnik	7	765.4	15.0	29	mirno	0			19	9
Split		766.1	13.0	48	NE 10	0			19	12
Praga		765.8	13.0	—	SW 4	7			13	11

Najvišje temperature veljajo za prejšnji dan, razven ljubljanske.

Barometer je reduciran na morsk gladino. — Visoki zračni tlak (barometer nad 765 mm) prinaša navadno lepo, nizki (pod 755 mm) pa padavinsko vreme. Barometer v mejah od 755 do 765 mm naznanja v glavnem spremenljivo vreme.

Mark Twain:

Kraljevič in siromak.

Pravljica za mlade ljudi vsake starosti.

Iz angleščine prevel: Jos. Poljanec.

V dolgih presledkih je s palcem preskušal ostrino svojega noža in tupalet je zadovoljno prikimal z glavo. »Vedno ostrejši postaja,« je dejal, »zares vedno ostrejši.

Čas je hitro potekal, on pa se ni zmenil za to, ampak je mirno šel dalje, se zabaval s svojimi mislimi, katerim je zdaj pa zdaj dal duška z besedami:

»Njegov oče mi je prizadejal silno zlo, uničil me je — in sedaj je odšel v večni poklenski ogenj! Resnica, v večni peklenški ogenj! Ušel mi je — ampak taka je bila božja volja, da, božja volja je bila, in mi ne smemo godrnjati zoper to. Ni pa ušel peklenškemu ognju, ki ne pozna sočutja in usmiljenja in je večni!«

Tako govoreč je brusil in brusil, vmes pa momljaj, se včasih vreseče zahehetal, včasih pa zopet govoril:

»Njegov oče je bil tisti, ki mi je vse tisto storil. Zgolj veliki angel sem — da bi pa njega ne bilo, bi Kralj se je zganil. Puščavnik je planil brez šuma do njegove postelje, se spustil na kolena ter se sklonil z vzdignjenim nožem nad ležečo postavo. Deček se je vnovič zganil. Oči so se mu za trenutek odprle, vendar niso videle ničesar; v naslednjem trenutku je njegovo mirno dihanje pričelo, da je zopet trdno zaspal.

Puščavnik ga je nekaj časa motril in poslušal in vedno istem položaju, komaj dihač. Nato je počasi povzel roko in se nenadoma splazil proč rekoč:

»Davno je že polnoč — ni dobro, da bi fant zavpil, kaj lahko bi kdo slučajno prišel mimo.«

Tiho se je sukal po koči, pobral tukaj cunj, tam vrstico in tod zopet drugo. Nato se je vrnil in z opreznim rahlim ravnanjem se mu je posrečilo, da je zvezal kralja ob gležnjih, ne da bi ga zbudil. Nato mu je skušal povežati zapestji; nekterikrat je poskusil, da bi mu jih položil križema drugo čez drugo, toda deček je vselej odmaknil eno ali drugo roko baš v trenutku, ko mu je hotel oviti z vrstico. Naposled pa, ko je že malo manjkalo, da veliki angel ni obupal, je deček sam položil roki križema drugo čez drugo in v naslednjem hipu ste bili zvezani. Nato je starec položil dečku nekaj ovoj pod brado, mu ga ovil preko glave in trdno zavezal — tako polagoma, tako spretno in tako narahlo je zategnil vozle, da je deček ves čas pokojno spal, ne da bi se ganil.

Ena in dvajseto poglavje.

Hendon rešitelj.

Starec se je natihoma kakor mačka odplazil in prinesel nizko klop. Nato je sedel nanjo tako, da je bila polovica njegovega telesa v medli, migljajoči svetlobi, druga polovica pa v senci. Tako sedeč se je z žarečimi očmi sklanjal nad spečim dečkom in potrpežljivo čul, ne meneč se za potekanje časa, rahlo brusil nož in momljal in se hehetal; v svoji zunanosti in držanju telesa je bil na moč podoben ogromnemu sivkastemu pajku, ki se je poželjivo oziral po nesrečni žuželki, ki je ležala povezana in brez pomoči v njegovi pajčevini.

Čez dolgo časa je starec, ki je še vedno srepo gledal svoje delo, ne da bi kaj videl, tako se mu je bil duh zamaknil, iznenada je opazil, da so bile dečkove oči široko odprte in so kakor osteklenele od groze strmele v nož. Zlokoben nasmeh je šinil preko starčevega obraza in ne da bi izpremenil držanja telesa ali prenehal v svojem poslu, je nagovoril dečka:

»Sin Henrika Osmega, ali si molil?«

Deček se je brez moči boril in zvijal v svojih

sponah in hkratu se mu je iz zvezanih željusti izvil pridušen glas, ki ga je starec tolmačil kot pritrdilni odgovor na svoje vprašanje.

»Potem pomoli še malo. In sicer moli molitev za umirajoče!«

Groza je pretresla dečka in obraz mu je prebledel. Nato se je zopet napenjal, da bi se osvobodil vezi; obračal se je, zvijal sempatja in se obupno z vsemi močmi mučil, da bi raztrgal spono; stara pošast pa se je ves čas smehljala, kimala z glavo in mirno brusila nož momljajoč od časa do časa: »Trenutki so dragoceni, malo jih je, zato so jako dragoceni — moli molitev za umirajoče!«

Deček je obupno zaječal in se močno hropeč nehal napenjati. Solze so mu zalile oči in kapljale po obrazu; a ta bedni prizor ni omečil divjega starca. Dan se je že svital; starec je opazil zoro in z rahlo prestrašenim glasom se je osorno zadril:

»Ne smem več uživati tega veselja! Noč je že minula. Zdi se mi, kakor da bi bilo trajalo zgolj trenutke — samo kratek hip; o da bi trajalo vse leto! Sad roparjev, zapri poginjajoče oči, ako te je strah gledati na —«

Ostale besede so se izgubile v nerazločnem momljanju. Starec se je z nožem v roki zgrudil na kolena in se sklonil čez stokajočega dečka.

Čuj! V bližini koč je bilo slišati glasove — nož je zdrknil starcu iz rok. Vrgel je ovčjo hožo čez dečka in trepetajoč vstal. Glasovi so postajali glasnejši, bili so surovi, srditi. Nato so se slišali udarci in klici na pomoč, nato pa topot odmikajočih se nog. Takoj nato se je slišalo močno butanje po vratih koč, ki mu je sledil klic:

»Hoj! Ho-joj! Odpri! Pa hitro, v imenu vseh zlodjev!«

Ej, tako prijetnega sladkega glasu še niso bile slišale ušesa malega kralja! Bil je namreč glas junaškega Hendona!

=====

LOVŠKA KAVALKIJA iz založništva Jugoslovanske knjižarne v Ljubljani: 23. zvezek: A. Stoecklin, Nodding. Povest trškega dečka, 24 Din., vez 33 Din. — 24. zvezek: A. Marby, Hanka. Ljubljano-srbska povest, 22 Din., vez 30 Din. — 25. zvezek: Haggard, Hči cesarja Montemara, 14 Din., vez 22 Din. — 27. zvezek: Pregel, Otrok solna Din 24, vez Din 32.

=====

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 150 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 3 ali 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo više. Za odgovor znanjko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Službe iščejo

ZA INKASANTA
bi šel drž. uslužbenec v prostih urah za mali honorar. Jamči za poštenost s svojo večletno državno službo. — Ponudbe pod: »Pošten in vreden« na upravo »Slovenca«.

Proste službe

Sprejme se dobro izvešč. krojaški pomočnik. Nastop takoj. Istotam se sprejme krojaški vajenec. Andrej Uršič, kroj. mojster, Dol. Logatec.

MIZARJE

izveščane delavce za potniške vagonne in tramvajske vozove, sprejme Tovarna vagonov, BROD na Savi. 8486

ZASTOPNIK

za obiskovanje privatnih strank za Ljubljano in okolico, za damsko in moško perilo z ročnim delom, ki govori tudi nemško, se sprejme. Reflektanti, kateri razpolagajo s kavčijo, naj se oglašujejo v petek 28. t. m. od 1—4 v hotelu »Slovenca« soba 61.

Dekle

močno, zdravo, v pridno, ki zna vsa dela in kuhati, se sprejme k dvema osebam na deželi blizu Ljubljane. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro: »Poštena« 8515.

Posedstva

PRODAM MLIN

na štiri tečaje z malim posestvom ob cesti na prometn. kraju, pripravljen tudi za valjni mlin. Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod št. 8479.

Naprodaj je dobro idoča,

velika TRGOVINA

z mešanim blagom, v večjem kraju na Kranjskem, tik železnice, z jamčeno eksistenca, potreben kapital 400.000 Din. — Ponudbe upravi pod šifro: »Sijajna bodočnost« 8271.

Vrtačem

ODDAM VEČ SOB

za pisarne ali ordinacijske prostore s 1. novembrom v bližini glav. kolodvora. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 8514.

Stanovanja

Gospoda sprejemem

na stanovanje in hrano. Naslov v upravi: št. 8513

Na hrano in stan

se sprejme gospod. — Stari trg 2, I. nadstr.

SOBA

opremljena in zelo lepa, se odda takoj 2 solidnima gospodičinama ev. dijakoma, v Vodmatu, v bližini postaje cestne železnice, za solidno najemnino. Naslov v upravi »Slovenca« pod številko 8487.

Sobico

priprosto in majhno, išče gospod, ves dan odsoten. — Ponudbe je poslati na upravo lista pod šifro: »Do 30. novembra 8494«.

Kdo kupi?

NAGROBNi OKVIR

pri Sv. Križu naprodaj za 80. Din. Naslov pove uprava lista pod št. 8498.

Štirisedež avto

z novo pnevmatiko, prodam. Vredn. nizke cene 13.000 Din se vam nudi ugodna prilika za nakup. Poizve se v upravi lista pod: »Avto št. 8473«.

Kdo prodaja?

Deske-kratice,

od 1—4 m ter tretjo in četrto vrsto, 4 m dolge, vse 12 ali 13 mm, kupim. Ponudbe z navedbo cene pod: »Za zaboje« št. 8422 na upravo »Slovenca«.

Staro OBLEKO

in pohištvo, kupim. Dopisnica zadostuje. M. Prekuh, Gallusovo nabr. 23.

Kupim vsako množino

SULCEV

po najvišji dnevni ceni. Ponudbe poslati na: E. VAJDA, Čakovec.

Naša obrt

VELIKI

jesenski tečaj

za KROJNO RISANJE in prirojanje DAMSKIH OBLEK se vrši začetkom novembra pri edino strokovno izprašani učitelji.

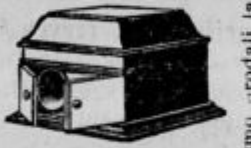
ROZI MEDVED

Mestni trg 24, nasproti rotovža. — Vsakovrstni kroji po meril.

Mladina naprejš!

Iščemo mlade ljudi, ki nimajo ne poklica, ne premoženja, pač pa jednolično voljo priti navzgor. Pismene ponudbe sprejema: »Novinski biro« v Ljubljani - Šelenburgova ulica 7, II. nadstropje.

100.000 glasbil

sko prodali lanske leto, kar prida o izvrstni kvaliteti naših izdelkov

gramofoni od 345—Din, violine od 95—Din dalje mandoline od 136—Din, citre od 192—Din dalje. Ročne harmonike od 85—Din dalje, gitare, tamburice, vsa pihala itd. po izredno nizkih cenah s tovarniškega skladišča.

8 dni na ogled

Vsako glasbilo lahko vrnete, če ne ugaja

Velik katalog zastoji!

Zahtevajte ga takoj od tv. skladišča

MEINEL IN HEROLD

tovarna glasbil, gramofonov in harmonik

MARIBOR št. 102

Nova velika, lepa povest

iz našega domačega življenja

V goliških plazovih

Spisal Slavko Savinšek.

Povest se godi v enem najlepših delov Slovenije, na Goliici in v gorah od Kepe do Stola ter na potju in v dolinah, na kranjski in koroški strani teh gor. — Osebe v tej povesti so naši kmetje, ki se bore za svoj obstanek in kruh z zemljo, finančarji, viharji in plazovi. Glavna junakinja v zgodbi je Hribarjeva Cilka v svoji neomajni poklenosti, zvesti ljubezni, nežni dobroti in neklonljivi odločnosti. — Vsa naša nepokvarjena mladenka Povest je začela ravnokar izhajati v tedniku Domoljubu Krasilo jo bo blizu 30 izvirnih slik. Kdor jo hoče od začetka brati, naj takoj naroči »Domoljuba«, ki stane do konca tekočega leta samo 10 Din. Naroča se pri upravi v Ljubljani

Vsako sredo in četrtek

DOMAČE krvavice

in novo dalmatinsko VI-NO v kleti na Sv. Petra cesti št. 43 — priporoča Tomaz Mencinger.

Pozor!

Trgovci, zastopniki, ljudje — kateri gredo lahko v svoji občini obiskat posetnike, in bolj izobraženi kmetijski sinovi, si lahko pridobijo dober zaslužek in si ustvarijo novo eksistenco. Potrebni kapital 2000 Din za predmete za ponujanje. — Ponudbe pod »Tovarna« na podruž. »Slovenčeve« uprave v Mariboru.

NOVO! NOVO!

»STEREO«

opazovalni žepni aparat! Pokaže presenetlj. plastično in naravno fotografirane posnetke. Cena za aparat z 10 lepimi stereo-posnetki 80 Din poštne prosto. Posamezne zbirke stereo-posnetkov: pokrajine, akti, mesta itd. po 35 Din. — E. KRIZMAN, Ljubljana, pošt. predal 172. 8505

Dšenilčno moko

najboljših mlinov nudi največje veletrgovinske cene in mlevskih izdelkov

A. VOLK, Ljubljana

Resljeva cesta št. 24

Stavbno podjetje

ACCETTO & Jru govi

družba z o. z.

Maribor, Koroška ul.

Družba »Ilirija«

Premog - drva

- koks - oglje.

Dunajska cesta 46, poleg Iv. Zakotnika. Tel. 2820.

Dr. G. Piccoli, lekarnar v

Ljubljani priporoča pri zaprtju in drugih težkočah želodca svojo preizkušeno

Želodčno tinkturo.

MIZARJI!

Vezane plošče (Sperrplatten), lepe, suhe, v vseh dimenzijah dobite najceneje pri trdniki Ign. Repše, Ljubljana, Tesarska ulica 3.

Popolnoma varno naložite svoj denar v Vzajemni posojilnici

v Ljubljani, t. z. z. o. z. na Miklošičevi cesti poleg hotela »Union«.

Hranilne vloge se obrestujejo

najugodnejše.

Varnost nudijo lastna palača, nadpolovica delnic hotela »Uniona«, hiše in zemljišča. Krediti v tekočem računu. Posojila proti poroštvo, vknjižbi na posestva itd. Denar se naloži lahko tudi po poštinih položnicah.

„SLOVENE“

Dobro je vsikdar naložen denar, ki ga inserent izda

je za vsakega trgovca in obrtnika najbolj primeren list za uspešno reklamo.

za oglaševanje

v tem mednarodnim ljudstvom po deželi najbolj razširjenem dnevniku. Vsak oglas, pa bodisi v majhni obliki (najmanjši prostor za enkrat samo 5D) zagotovi oglaševalcu gotov uspeh. Vsakomur torej, ki ima kaj naprodaj ali dobaviti ali pa misli kaj kupiti, je »Slovenec« za insercijo ob vsaki priliki najbolj

najbolj priporočljiv!

„Juniper“ zeleno francosko žganje je najboljšo sredstvo proti revmatizmu, glavobolu, zobobolu, trganju, želodnim boleznim, daje apetit itd. — Dobi se v vsaki lekarni, drogeriji in trgovini. — Trgovci zahtevajte engros cene — Glavna zaloga:

Vitimir Dolinšek, agentura „Juniper“

Celje, Gosposka ulica 26.

Najboljše angleško in češko blago iz čiste volne za moške sukaje, damske plašče in obleke, priznane dobre pivske industrije, vse vrste ročne priprave, stalno perilno blago priporočila v nakup po zelo ugodnih cenah

Naznanilo!

Poleg že 20 letne gostilničarske obrti sem ustanovil v dolenskem delu mesta tudi **kavarno** v zato odrejenem lokalu, katerega otvorim v soboto, dne 29. oktobra t. l. Potrudil se bom p. t. goste postreči z najboljšimi gorkimi in hladnimi okrepčili, ter si prizadevati nuditi vse po najsolidnejših cenah. Se priporoča

Fran Kavčič

Ljubljana, Privoz št. 4, Prule.

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naša dobra, skrbna, nadvse ljubljena soproga ozir. mati, tašča, stara mati, gospa

Josipina Hrovatin roj. Kobal

danes, po trudapolnem delu in trpljenju, previdena s svetimi zakramenti, v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne rajke se vrši v petek ob 15. uri iz hiše žalosti, Velika čolnarska ulica 4, na pokopališče k Sv. Križu.

Predrago pokojnico priporočamo v blag spomin in molitev.

Ljubljana, dne 26. oktobra 1927.

MAKSO HROVATIN, soprog. — EMA, MAKŠ, ALBIN, EDVARD, MALČI por. BORŠNIK, otroci.

„ORCO“

švicarski sir v škatljah nedosežen v kakovosti.

Zahtevajte ga v vseh trgovinah.

Zastopstvo:

Fr. Srdar & Co., Zagreb, Gjuro Deželica prilaz 81. — Telefon 14—56.

Lutz-ove peči

iz Bludenza in email-tablice z napisom ima v zalogi

ing. Mate Guzelj, Ljubljana-Siška, Jernejeva cesta 5 — tik stare cerkve na dvorišču pod Celovško cesto št. 58.

Iščem zastopnike.

RAZPRODAJAH

se dobi vsakovrstno manufakturno blago samo pri

TRPIN, MARIBOR, Glavni trg št. 17.

Poročni prstani

F. Cuden

Ljubljana, Prešernova 1.

Tovarna usnja

s polstabilno lokomobilno, z vsemi potrebnimi stroji in potrebščinami za izdelovanje usnja, v lepem in prometnem kraju Slavonije, je naprodaj pod ugodnimi pogoji. — Reflektanti naj se obrnejo na upravo »Slovenca« pod št. 8470.

Slovensko-srbohrvatski slovar

Sestavil dr. Albin Vilhar.

V platno vezan Din 70.—.

Jugoslov. knjigarna v Ljubljani.

JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI

priporoča za praznik Kristusa Kralja:

Bartmann, Dr. B., Jesus Christus unser Heiland und König. 654 strani, vez. Din 144.

Bettenburg C., Gedanken zu Predigten über das Königtum Jesu Christi. 94 str., nevez. 30 Din.

Cohausz S. J., Jesus Christus der König der Welt. 158 str., vez. 40 Din.

Drexel, Jesus und die Seele. 96 str., nevez. 11 Din.

Faustmann K., Christkönigsfest. Sechs Vorträge nach den Gedanken der Christkönigs-Enzyklika Pius XI. 87 str., nevez. Din 31.50.

Gerster P. T. V., Jesu soziales Königtum. Predigtzyklus. 61. str., nevez. Din 13.50.

Haendly P. A., Gott — Christus. Religiöse Zeitgedanken. 92 str., nevez. 27 Din.

Hättenschwiler P. J., Christus — König. 31 Lesungen über das Königtum Christi. 144 str., nevez. Din 16.50.

Jehle Dr. E., Der göttliche Heiland, mein Führer zum Lebensglück. 96 str., nevez. Din 19.50.

Kröss Dr. J., Thron und Reichszeichen des Königs Jesu Christi. Sechs Predigten über das Königtum Jesu Christi. 38 str., Din 23.

Lucas J., Die Reichtümer des göttlichen Herzens Jesu. 128 str., vez. Din 80.

Marmion D. C., Christus das Leben der Seele. 463 strani, nevez. Din 91

Mateo, Hin zum König der Liebe. 307 strani, vez. Din 62.50

Meyenberg A., Jesus der König und sein Königtum in der III. Schrift. 64 str., nevez. 28 Din.

Pitynek A., Am Herzen Jesu. 33 Zeitgemässe Lesungen. 278 str., vez. Din 70.

Rohrmüller G., Jesus Christus der Gottmensch und Gelöser. Zweite L.-III., nevez. 115 Din.

Göttig J., Der Rasttag am Herzen Jesu. Anleitung zur monatlichen Geistessammlung. 149 str., vez. Din 32.50.

Schenz Dr. A., Jesus und wir im Spiegel des Kirchenjahres. 136 str., nevez. 38 Din.

Schumacher W., Christus unser König. Zeitgemässe Gedanken über Königtum Christi. 62 str., nevez. 30 Din.

Officij D. N. Jesu Christi Regis, za brev. 7 Din

Mašni formular D. N. Jesu Christi Regis za misale 5 Din.

Za spomin Vernih duš

priporoča Jugoslovanska knjigarna

v Ljubljani cerkvenim zborom:

FOERSTER A.: Sedem pogrebnih pesmi za mešani zbor. — 10 Din.

HLADNIK L.: Requiem za en glas in orgle. — 16 Din.

KOKOŠAR L.: Requiem za nizki glas in orgle. — 12 Din.

MAROLT FR.: Nagrobnice za moški zbor. — Vez. 20 Din, broš. 16 Din.

Priporočajte

naš list ob vsaki dani priliki

Priporočajte tudi njegov oglasni del.